

Déli Hírlap

A bányai magyarság naplappja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A VASHÁBORU

Nemsokára egy hónapja lesz, hogy Norvégia területén teljes erővel tombol a háború. Némelyek talán csak a véletlen művének tartják, hogy ide helyeződött át a háború, mások viszont azt hiszik, hogy csupán a hadműveletek kiterjesztését szolgálják az ott folyó heves akciók. Eddig ugyanis meddőségre volt ítélve a szárazföldön viselt háború, így érthető, hogy mindkét ellenfél hő óhaja volt, hogy végre a Maginot és Siegfried vonalaktól távol mérjék össze erejüket. Ez azonban még nem minden. Nem csupán a hadműveletek kiterjesztéséről volt szó Norvégiával kapcsolatban. Ez a szándék tulajdonképpen eltakarta egy mélysegebb áhitást, amely Reynaud legutóbbi beszédében jutott pregnánsan kifejezésre. A francia miniszterelnök világosan megmondta, hogy tulajdonképpen miről van szó Skandináviában, amikor vasháborúnak nevezte el az északon megkezdődött küzdelmeket.

Minden a nyersanyagért! Ez a most viselt háborúnak vezérfelje. A katonai tények mind azt az egyetlen célt szolgálják, hogy Németországot elzárják a nyersanyagbeviteltől, hogy ne legyen olaja, zsírja és vasa. Ennek az utóbb említett ércnek az elzárása most elsődrendű kérdéssé vált. Míg előbb főleg az olaj és zsiradékok bevétele ellen folyt a küzdelem, úgy most a vasszállítás megbénítása a szövetségesek főgondja. Elsősorban pedig a svéd vasé, amelyből a fegyverek gyártására alkalmas legfinomabb acél készül. A svéd vasat a nagy háború kitörése után is állandóan szállították a német kikötőkbe. Annak idején Schacht a legnagyobb gazdasági áldozatossággal úgyszólván az egész svéd termelést lekötötte országára részére. Évente közel tíz millió tonna svéd érc került Németországba. Most tehát el akarják őket vágni ettől a svéd vaséértől.

Annál fontosabb ez bármilyen áldozatok árán is a szövetségesek számára, mert úgylát-szik, megkezdődött az igazi anyagháború. A küzdelmek ama állapotban, amelyben minden nap, minden óra úgyszólván falja a nyersanyagot. Rengeteg benzint fogyaszt, rengeteg lőszer, a megemissült hajókat, ágyúkat, repülőgépeket a legnagyobb gyorsasággal kell pótolni. Ha az angol-francia flotta urra tudna válni a Skagerrakon és Kattegaton, akkor nemcsak döntőleg fontos stratégiai előnyököt érne el, hanem el tudná vágni Németországot a svéd vasától, sőt ugyanakkor a szövetségesek fegyverkezését szolgálná a tíz millió tonna svéd vasé. A várható nyereség tehát úgy katonai, mint gazdasági szempontból oly nagy, hogy megér bármilyen áldozatot. Ezért oly elkeseredettek a küzdelmek Északon, amelyek nem annyira Norvégiáért, mint a vasért vívódnak oly makacs elszántsággal.

Életre-halálra megy itt a harc, eldöntheti a nagy háborút is, mint annak idején, már kezdetben döntő befolyással volt az egész háború későbbi menetére a marne csata. De a németek is tudják, hogy mit veszíthetnek vagy nyerhetnek. Ha Németország végleg meg tudja vetni lábát az Északi-tenger egész környékén, akkor már nem őt fenyegethetnék az új helyzet adottságai, hanem a szövetségeseket. Ebben az esetben Anglia tengeri és légi haderejének legnagyobb részét lekötne az új német támaszpontok sokasága és a védelemre szorulna minduntalan. Nagyon nagy dolgokról van tehát szó Norvégiában. Ha nem is fog egyhamar véget érni a háború, mégis olyan döntések érlelődhetnek néhány hét alatt, amelyek a legteljesebb győzelem reményét adhatják a nyertes félnek. A tíz millió tonna svéd vasé lebeg most a váltakozó hadiszerencse serpenyőjében. Erről az egyről van csak szó mindenekelőtt, hogy kinek kedvez a vérverítéssel vívott vasháború.
 (Flaneur)

Az angol hajók elkerülik a Földközi-tengert

A brit kormány utasítása folytán Anglia Afrika megkerülésével tartja fenn a kapcsolatokat Ázsiával

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Londonból jelentik: A brit admirálisnak az az intézkedése, amellyel az angol hajókat utasította a Földközi-tenger elkerülésére, mértékadó hely véleménye szerint

figyelmeztetés Olaszország számára, mert az olasz sajtó és a politikusok hangja nem egyeztethető össze az angol-olasz egyezmény szellemével.

Az intézkedés elővigyázati jelleggel bír és nem lehet sértőnek tekinteni. Az angol kormány ezzel akarta kifejezésre juttatni kétségeit Olaszország magatartása iránt. Nagyon sajnálatos, hogy az olasz lapok magatartása éppen akkor változott meg, amikor az angol-olasz kereskedelmi tárgyalások eredménnyel járhattak volna.

Az olasz sajtó egyrésze reméli az angol óvintézkedés visszavonását

Rómából jelentik: A lapok tegnap délután közölték az angol külügyi hivatal sajtóirodájának jelentését a Földközi-tengeren foganatosított brit óvatossági rendszabályokról. A lapok általában röviden, minden feltűnés nélkül közlik a jelentést és nem fűznek ahhoz megjegyzéseket.

A Lavoro Fascista londoni jelentése szerint az angol tengernagyi hivatal a háború kitörésekor a kereskedelmi hajózás védelmére parancsot adott, hogy a földközi-tengeri kikötők felé haladó angol gőzösök szakítsák félbe útjukat. Azok a hajók, amelyek Gibraltár és a Szezei-csatorna között bonyolítják le a forgalmat, arra kaptak utasítást, hogy inkább a Jöreménység fokának megkerülésével tegyék meg az utat kelet felé. Kiemeli a lap, hogy az elmúlt év folyamán ugyanilyen intézkedéseket foganatosítottak angol részről, de ezeket rövidesen felfüggesztették. Reméli a lap, hogy a mostani intézkedések sem lesznek sokáig érvényben, végül pedig hangsúlyozza, hogy a jelenlegi angol-olasz kereskedelmi tárgyalások félhivatalos körök véleménye szerint ezekkel az intézkedésekkel nem állanak összefüggésben.

NYUGALOMMAL FOGADTÁK RÓMÁBAN A LONDONI HÍRT

Rómából jelentik: A Német Távíratí Iroda közli: Az angol admirális által a Földközi-tengerre vonatkozó intézkedéseket olasz politikai körökben is a legnagyobb nyugalommal fogadták.

Ha az angol kormány ilyen intézkedések elrendelését tartotta szükségesnek — mondják Rómában — úgy kizárólag csak Angliát érinti. London magára vállalta a sokkal hosszabb út következésében előállott költségtöbbletet és a felelősség is őt terheli. Ez az intézkedés semmiféle befolyást nem jelent Olaszország politikájára. Legfeljebb csak azt lehet ebből megállapítani, hogy a Földközi-tenger Anglia és Franciaország számára nem életteret, hanem csak útvonalat jelent.

KIELESÜL OLASZORSZÁGBAN A FRANCIAELLENES HANGULAT

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia mai számában Gaida főszerkesztő az olasz-francia

viszonyról írva kimutatja, hogy amióta az olasz nép egységes lett, Franciaország mindig törekedett megakadályozni Olaszország szabad mozgását és hatalmának gyarapítását a Földközi-tengeren. Afrikában is mindent elkövetett az olasz érdekek érvényesülésének megállítására. Az etiopiai háborúban támogatta Abessziniát, 1912-ben pedig a tripoliszi háborúban Törökországot, míg a világháború után szembe helyezkedett a jogos olasz követelésekkel és a fasizmus ellenségei előtt megnyitotta határait. Franciaország külpolitikája úgy látszik — folytatja a cikkíró — történelmi végzettségű.

Az olasz sajtóban egyébként erőteljes franciaellenes kampány van kifejlődőben.

OLASZORSZÁG A VÁRAKOZÁS ALLAS-PONTJÁN

Milánóból jelentik: A Stefani-ügynökség közli: A Popolo d'Italia válaszul a Newyork Timesnek azon találgatásaira, hogy mikor és mire határozza el magát Olaszország. Az olasz lap szerint Olaszország a háború kitörésének első napja óta részt vesz a konfliktusban és hogy mikor vagy fél várakozó magatartásával, az csak arra tartozik, aki felelős az olasz nép sorsáért. Nincs nagy különbség a francia-angol haderő és az olasz haderő között, mert az előbbi a Maginot-vonal erődítményeiben várja a kedvező pillanatot, hogy a Siegfried-vonalat áttörje, az utóbbi pedig a laktanyákban, üzemekben és táborokban várakozik az időpontra. Nagyon világos, hogy Olaszország senkivel sem közeledni, hogy mikor és milyen módon fog határozni.

MIVEL INDKOLJA LONDON AZ ÓVATOSSÁGI INTÉZKEDÉST?

A Reuter hírszolgálati iroda jelenti: Az olasz sajtó hangja, valamint egyes felelős államférfiak kijelentései arra készítettek az angol kormányt, hogy a Földközi-tengeren óvatossági intézkedéseket foganatosítson. Az óvintézkedések részleteiről nem adtak ki hivatalos jelentést, annyi azonban kiszivárgott, hogy az angol hajók elkerülik a Szezei-csatornát és ehelyett Fokváros érintésével jutnak el a Távolkeletre. Az óvatossági intézkedésekkel kapcsolatban angol hivatalos helyen leszögezik, hogy remélik, miszerint ezeket a rendszabályokat nem kell hosszú ideig fenntartani.

Bergenig nyomultak előre a német csapatok

A norvég hadsereg egyrésze letette a fegyvert

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A német haderő főparancsnoksága közli, hogy május másodikán Oslo és Trondhjem között tovább folytak a harcok: a német csapatok üldözték a menekülő angol haderőket. Az angolok nagy gyorsasággal ürítették ki Andalsnes, illetve Dombas vidékét, ahol az angolok hevenyészett állásai a német csapatok birtokába jutottak. A német előcsapatok már Andalsnestől délre negyven kilométernyire jutottak. Háromszáz norvég katona, akiket hátrahagytak, hogy fedezzék az angol csapatok visszavonulását, német fogságba esett. Az angol visszavonulás után

Mörgden és Romsdal vidékeket norvég parancsnoksága fegyverletételt rendelt el, parancsot adott, hogy szüntessék be a szükség-telen, eredménytelen ellenállást. A Dombas-Siulsberg vasútvonal, Trondhjemtől délre, szintén teljesen a német csapatok birtokába került. A német csapatok, amelyek Bergentől keletre

Falkenhorst tábornok — a német vaskereszt lovagja lett

Berlinből jelentik: Hitler kancellár, mint a német hadsereg legfőbb hadura a következő napiparancsot intézte a véderőhöz abból az alkalomból, hogy a Trondhjemtől kiindult német csapatok egyesültek az Osloból előrenyomuló német csapatokkal és ezzel megeremítették a szárazföldi összeköttetést Oslo és Trondhjem között.

A német csapatok a 20 nap alatti norvégiai hadműveletek során a hősiességnek, az önfeláldozó bátorságnak, a német erőnek olyan példátlan tanujelét adták, amelyről csak a legnagyobb csodálat hangján lehet megemlékezni.

A norvégiai sikeres hadműveleteket a szárazföldi, légi és tengeri haderő együttműködésével érték el

és ezzel újabb becsületet szereztek a német haderőnek. Falkenhorst tábornoknak, a norvégiai német haderő főparancsnokának a vaskereszt lovagrendjét adományozta és sok német katonát tüntettek ki és a legnagyobb elismerését fejezte ki a norvégiai német csapatok valamennyi tagjának.

Tudom, hogy a német haderő feltartóztatathatatlannal halad a kitűzött cél felé — ezekkel a szavakkal fejeződött be Hitler kancellár napiparancsa.

Francia katonai szakértő szerint a szövetségesek helyzete súlyossá vált

Párisból jelentik: A lapok általában elismerik, hogy a norvégiai hadihelyzet igen komoly és kemény erőpróbát kell kiállani a csapatoknak. A harcokban eddig csak hátrvéd. és előrs-csapatok vettek részt, míg a szövetségesek haderejének zöme még érintetlen. Trondhjem környékén mozgó háború folyik és a szövetségesek vezérkara, amelynek elve továbbra is az, hogy az emberélettel a végsőkig takarékoskodnia kell,

nyomulnak elő, a Bergen—Oslo vasútvonal mentén találkoztak az Oslotól nyugatra vonuló német csapatokkal. A csatározások folyamán ismét számosan kerültek fogságba,

az angol és norvég hadifoglyok száma állandóan szaporodik.

Narvikból és Trondhjemből nem érkezett semmi különösebb említésre méltó esemény híre. A német haderő légi egységei folytatták az eredményes küzdelmet, hogy a szövetséges haderők csapatainak partraszállását megakadályozzák.

Narvik közelében a német csapatok több ellenséges üteget támadtak meg és a szövetséges haderők tengeri egységei is újabb, súlyos veszteségeket szenvedtek. Egy cirkálót bombatalálat ért. Egy brit kereskedelmi gőzöst elsüllyesztettek és ezenkívül még ötöt súlyosan megrongáltak. Hat angol repülőgépet lelőttek.

A nyugati fronton a helyzet változatlanul csendes.

Hivatalosan jelentik Londonból, hogy az angol légi haderő az elmúlt éjszaka ismét a német légi kikötőket: Stavanger, Aalborg és Fornebuch repülőtereit támadták.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a norvégiai hadihelyzet a következő: Dombas vidékén a harcok folytatódtak, de a francia katonai körök kijelentései szerint még nem érkeztek pontos jelentések a küzdelmek kimeneteléről. Nansos városát a német repülőek erősen bombázták. A szövetséges légi haderő bombázta Stavangert, ahol ellenséges repülőgépeket jeleztek. Bombázták még a dániai Aalborg repülőterét, az Oslo melletti Fornebuch repülőterét s végül Trondhjem vízirepülőgép támaszpontját. A légi tevékenység során nyolc angol repülőgépet lelőttek. Ugyanennyi német repülőgépet semmisített meg a légi harcok során és a földön, illetve

a repülőtereken lévő megsemmisített gépek számát nem lehet megállapítani.

Norvégia déli vidékén a németek Oslo és Bergen között igyekeznek az összeköttetést megeremíteni, de ez a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

Francia katonai körök a legnagyobb diszkrecióval kezelik a Narvik körüli katonai hadműveletek kérdését.

néhány ponton, nevezetesen Dombas környékén célszerűnek látta bizonyos visszavonulást végrehajtani. Május 1-én rendkívül jelentős csapat-egységek és nagymennyiségű hadianyag érkezett a szövetségesek számára. Nansos mellett tegnap csak kisebb csatározások folytak. A trondhjem-i fjordot védő erődöket a szövetségesek 48 óra óta szüntelenül bombázzák.

A Journal des Debats katonai szakértője

A Stefani ügynökség a „hamis hírek offenzívája” ellen

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség közli: A hamis hírek offenzívája indult meg abból a célból, hogy nyugtalanságot keltsenek a dunai és balkáni államok sorában. Azt állítják, hogy Olaszország bár döntőbíróként szerepel, támadást javasol a Balkánon és ennek a lehetőségnek esélyei növekedtek. Beszélnek arról is, hogy Németország támadásra készül Románia ellen és hogy a Szlovákiából meginduló támadás Magyarország passzív együttműködésével történne. Arról is szó van, hogy Karinthiában német csapatokat összpontosítottak. Hivatkoznak arra, hogy Románia és Törökország aggódnak Oroszország magatartása miatt, amely mint a déli szláv államok protektora lép fel. Végül pedig olyan híreket hoztak forgalomba, amelyek szerint a Balkán-államok olasz támadástól tartanak és évégett Albániában már motorizált csapatokat vontak össze.

Ezek a hírek időről-időre megjelennek a demokrata háborús sajtóban és céljuk a Balkán nyugalmának megzavarása. Állítják, hogy a semlegeseknek a háborúba kell sodródni, de ezt csak a szövetségesek jelentették ki hivatalosan és sohasem Németország, Olaszország, vagy Szovjet-Oroszország.

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel

szerint a szövetségesek katonai helyzete Norvégiában igen súlyos és tudatosá kell válni annak, hogy a szövetségesek nem nyerhetik meg a háborút, ha a megerősített vonalak mögött védelemre szorítkoznak.

HÚSZ NÉMET GÉP KÉT ÓRÁN AT BOMBÁZTA NANSOST

Trondhjemből jelentik: Beñouard tábornok, a francia csapatok parancsnoka a norvégiai szövetséges csapatok főhadiszállásán a Havas-ügynökség munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Szentanuja voltam Nansos város bombázásának és kijelenthetem, hogy ilyen bombátámadást még sohasem láttam. Másnap, ahogy a kikötőbe érkezünk, húsz ellenséges repülőgép jelent meg és

két órán keresztül szakadatlanul bombázta a kikötőt és a vasúti állomást.

Néhány órával később újból repülőgépek jelentek meg és újabb bombázást zúdítottak a városra. Egy óra leforgása alatt mintegy 90 bomba zuhant le és estére egyetlen ép ház sem maradt Nansosban.

A katonai helyzetet illetően a tábornok rendkívül derülato és hangoztatja, hogy a jelenlegi harc csak kezdete a norvégiai háborúnak és a döntő események később következnek majd be.

EREDMÉNYTELEN LÉGITÁMADÁS OSLO ELLEN

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda a május 1-re virradó éjszaka Oslo ellen indított angol légitámadásról a következőket jelenti:

Két különleges típusú angol repülőgép kigyulladt, egy ház leégett, de emberéletben nem esett kár. A helyszínen gyújtóbombákat találtak. A légitámadás következtében több kertészeti üvegház pusztult el, de más jelentősebb kárt a bombázás nem okozott. Az április 30-án Oslo ellen intézett légitámadás alkalmával egy leőtt angol repülőgép négy főnyi személyzetét elfogták. Az egyik belehalt sérüléseibe.

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon:

RENATE a kvartettben

Kitűnő német zenés vígjáték. A főszerepekben Nagy Kató, Gustav Fröhlich és Hörbiger Attila

A POLLÓ mozi A CSAPDA

A filmgyártás remeke. A főszerepekben: Maurice Chevalier, Maria Dea, Pierre Renoir és Erich v. Stroheim

Az ügyvéd ur kávéja

Előkelő, jó irodája volt az ügyvéd úrnak, akinek nevével egy rövid néhány soros rendőri hírből találkoztunk. A budapesti jogászvilágban patinás és közbecsült ez a név, amely a város előkelő vidékén aranybetűkből kirakva fénylik egy bérpalota kapuja mellől. Azután sokszor találkoztunk a névvel nagy ügyekről szóló tárgyalási krónikákban, jogi szaklapok fejtegető cikkei alatt. Szóval az élte derekán tullevő fiskális azok közé tartozott, akik egy életen át mindig, a smokkságig menő gonddal örködték a hírnévre, a tekintélyre, a név tisztaságára, mert tisztában volt azzal, hogy az ügyvédnek mindez tőkét képez és ebből él, ennek segítségével prosperál, ezeknek együttműködése biztosítja az iroda zavartalan menetét, az adók, a számlák pontos kifizetését, a jelölt úr és a gépirókiasszony fenntartását. Higyjék el, manapság mindez nem könnyű dolog.

Tisztán, korrekten és óraműszerkezetű pontossággal ment minden az ügyvéd irodájában. Ahol a baj ldtört, az nem is az iroda volt, hanem a lakásnak egy félredugott zuga: a spájz. A spájzban nem volt rendben a dolog. Illetve: a háznép úgy akarta, hogy ott is minden olyan pontos, ellátott és mintaszerű legyen, mint az irodában. Az éléskamra legyen jól, előrelátóan felszerelve, hogy összehangosan illeszkedjen be az iroda pontosra beállított életütemébe. És ehhez a tökéletességhez tartozott tíz kiló kávé, jófajta babkávét, amely hivatott volt arra, hogy belátható, de hosszú időre biztosítsa a család reggeli szükségletét, vagy hogy a háziasszony aromás, habos kávéval oszonnáltassa meg vendégeit akkor is, amikor mások régen valamilyen kávészurogátumon élnek. És ezért a tíz kiló kávéért ítélték el az ügyvéd urat husz napi elzárásra, kétezzer pengő bírságra, közzétették a lapokban nevét, a rosszhírű spekulánsok közé írtatták és felejthetlenné tették egész életére azt a néhány csomag illatos fűszert, amely olyan ártatlanul sorakozott az éléskamra állványán.

Az első pillanatban tragikus ellágyulás fogja el az embert. Ime egy kintinó jogász, akinek aranykeretes szemüvege mögül szigorú és jogfürkésző szemek villogtak, aki féljésszakákon át képes volt a barna és zöld fedelű döntvénytárakban az emberek igazságot kutatni, ime egy ilyen ember elcsúszson a kávészemekben, ilyen embert egy drákói törvény babra, borsóra, kávéra térdepeltessen... Vigyázzon mindig arra, hogy parányi fejeletlen ügye ne legyen, választott bíró volt, akire bajbajutott emberek a döntést bízták, lelkiismeretesen védte a kliensek érdekét, különkezelt minden idegen pénzt és mégis: tíz kiló kávé mint a sors zuhatagja reázdul, mint ha nem egy néhány zacskó volna, hanem annyi, mint amennyit a jó békeidőkben a brazilok tengerbe vetettek. Zúg, ömlik a sors robajos lármájával a kávélavina és elmos egy tiszta életet, a fogházba seper egy közéleti férfit... Hát erre meghatodna az ember, megállana, hogy gondolkozzon az élet mostoha fordulatairól.

Amde, mégsem. A tragikum erejét éppen az mossa el, hogy az ember az esetről gondolkodni kezd. Elvégre egy törvényt hajtottak végre, amelyet az ügyvédnek hivatásából kifolyóan ismernie kellett. Egy olyan törvényről volt szó, amely a társadalmi igazságtételből fakadt. Az a tíz kiló másoknak hiányzott. Tíz másoknak, akinek nem volt éppen pénze és isszekötötése ahhoz, hogy csak a ráeső egyetlen ilót is megvegye. Ez elől vásárolt el az ügyvéd úr, vagy becses családjá, amely biztosítani akarta a lehető leghosszabb időtartamot arra, hogy íuom kávéból készült reggelit ihasson. Akkor, amikor a másik tíz, már régen azt az ízetlen, gyenge, sárgás levét issza. Ez önzés, a gazdaságilag erősebb érdekelhetlen önzése és ez olyan bűn a közösségi érdekek ellen, amely megtorlatlanul nem maradhat. Az ügyvéd úr egyszerűen elmerült a jogi tanulmányokban és nem vette észre, hogy a kor áldozatokat követel az egyéni kényelemtől, az úri jólétől, áldozatokat a közösség javára és ez a szellem parancsol mindenkinek érdekelhetlen törvények alakjában. Hát látjuk a törvényekből, amelyeket most már a nagy dongók éppen oly kevéssé törhetnek át, mint az apró legyek. És ebben áll a különbség a régi és új világ között. A közösség érdeke lassanként mégis valóságos és egyetlen parancs lett, amelyre ügyelni kell. Ügyelni kell a lelkiismeret eddig elnémitott hangjaira és arra, hogy mit rakunk el a fényes, úri lakás elrejtett, fehérre meszelt zugába, a spájzba, amelynek kulcsát minden jó gazdasszony csak gondos és kiterjesztett keresés után talál meg. A lelkiismeret és közösségi erkölcs kulcsával kell kinyitni az élet titkos kamaráit, amelyekben az apró bűnök és szennyek húzódnak meg, míg kifelől: az ucca frontja felé a gáncsnélküli lovagok korrektül fényesített címtábláit ragyogtatjuk.

Ime ez a tíz kiló kávé tanulságos meséje, amelynek átgondolása eloszlatja a részvét és sajnálat érzését. Háború van a világban és az ügyvéd úr esete is a múlt háború operettjének fanyar refrénjét juttatja eszünkbe: kávé, kávé, babkávét...
Úgy látszik a háború és a kávé elválaszthatatlanok.

*Tisztítja, fényesíti
és gyöngyfehérré
teszi a fogakat*

az ODOL fogpép hatása, anélkül, hogy az érzékeny fogzománcot megtámadná. Tehát használjon fogai ápolásához ODOL fogpépet.

ODOL

Ellentétek Szlovákia és Magyarország között Szüllő Géza feltűnést keltő interpellációjára válaszolt Csáky István

Budapestről jelentik: Szüllő Géza felsőházi tag, a magyar felsőházban nagy interpellációs beszédet mondott, amelynek éle a szlovák állam ellen irányult. 1938-ban — mondotta Szüllő Géza, — új állam alakult Magyarország szomszédságában és Szlovákia önálló köztársaság lett. A magyar kormányhatóság jószomszédi viszonyt akart fenntartani az új szlovák állammal és ezt a barátságos magatartást minden alkalommal ki is mutatta, annak számталanszor kézzelfogható tanujelét adta. Véleményem azonban az, — mondotta Szüllő Géza, — hogy nem szabad sokáig egyoldalú magatartást tanusítani, mert ebből könnyen gyávaságot tételezhetnek fel. Felsorolta ezután Szüllő Géza a Szlovákia részéről tapasztalt sérelmeket. A madridi szlovák ügyvivő tárgyalásokat folytatott az ottani cseh követtel és

e tárgyalásoknak az éle Magyarország ellen irányult.

— Szlovákiában — mondotta Szüllő Géza, — a hamu alatt parázs ég. Április 25-én Nyitrán a Hlinka-párt ülést tartott. Ezen az ülésen foglalkoztak a magyarországi szlovákság helyzetével és azt hangoztatták, hogy a magyarországi szlovákoknak milyen siralmas életük van, nyelvük használatától megfosztják őket és a legnagyobb terror alatt élnek. Mondanom is felesleges — említette Szüllő Géza, — hogy mindez hazugság.

— Ezután az ülés tagjai a városháza elé vonultak, ahol dr. Turcsek Rudolf tartott beszédet. Ez

kijelentette, hogy Nyitrán a magyarul beszélő emberekbe be kell fojtani a szót. Ezután a tüntető tömeg bejárta a várost és a rendőrség asszisztálása mellett beverte a magyar követség épületének ablakait.

Szlovákia — mondotta — veszélyes játszmát űz és meg akarja bontani Magyarország és a német állam között az összhangot. Egyes szlovák pártok a német birodalmat Magyarország ellen akasztják kijátszani, holott Magyarország mindenkor megbízhatik erős német szövetségében. Elvárható — mondotta Szüllő Géza, — hogy a német kormány nyíltan dezavualja a sötétben bujkáló és rendezavaró szlovák pártokat.

Bizonyos csapatmozdulatokat is észleltek Szlovákia részéről, amelyek nyilvánvalóan Magyarország ellen irányultak és céljuk az volt, hogy visszaveszik azt a területet, amit a bécsi döntés Magyarországnak juttatott.

Első feltételünk az, — mondotta Szüllő Géza, — hogy a szlovák kormány tartsa tiszteltben a Szlovákiában élő magyar kisebbség jogait, mert ez a nemzetközi jog értelmében is kötelező számára. Ne provokáljon olyan mozdulatokat, amely a magyarság állami létét veszélyeztetné.

Szüllő Géza interpellációs beszédére Csáky István gróf magyar külügyminiszter válaszolt: — Magyarország volt az első állam, amely késznek mutatkozott baráti jobbot nyújtani az új szlovák államnak. Megkíséreltük a békés szomszédi viszony helyreállítását és annak fenn-

A Magyarország által nyújtott baráti kéz azonban Szlovákia részéről nemcsak, hogy visszautasításra talált, hanem, sajnos, a rosszakaratú rágalmak egész sorozatát kellett tapasztalunk.

Mi elmentünk a türelem végső határáig — mondotta Csáky István, — de egyszer a türelemnek pohara is megtelik és akkor megfelelő módon fogunk eljárni. A mi türelmünk akkor ér majd véget, ha a magyar nemzetet komoly sérelem éri, vagy ha

Szlovákia — amire már több jel mutatott, — a német birodalmat akarja ellenünk kijátszani.

Mi azonban bizunk Németország őszinte barátságában és meggyőződésünk, hogy Szlovákiának ez az aknamunkája nem fog sikerülni. Magyarország szemelőtt tartja a végső határt, mert

a mai nehéz időkben nem akarja háborús cselekedetre ragadtatni magát.

Nem vagyunk gyengék és nem vagyunk gyávák és a kellő alkalommal meg fogjuk védeni az ország érdekeit és annak erkölcsi presztizsét. Mi azonban akkor fogunk cselekedni, ha az időt arra szükségesnek látjuk és nem akkor, amikor Szlovákia provokálni szeretne bennünket. A továbbiakban kifejtette Csáky külügyminiszter Magyarország békés szándékát és fegyelmezett magatartását.

Párisból jelentik: A francia sajtó igen kimerítően foglalkozik Csáky István gróf magyar külügyminiszter felsőházi beszédével. A Temps, a Petit Journal és a Figaro részleteket közölnek a beszédből. Idézik a magyar külügyminiszternek azt a figyelmeztetését, amely szerint a mostani körülmények között kétszeres önuralomra van szükség, de ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy amennyiben a pohár betelik, Magyarország minden körülmények között megvédi érdekeit.

Két évig bírják hitel nélkül a háborút a szövetségesek

A Reuter-iroda jelenti: Adams szenátor az amerikai senlegességi törvény gyökeres felülvizsgálását kérte, oly értelemben, hogy

a hadviselő államok kormányai részére hitelek nyújtását tegyék lehetővé.

Pittman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy a szövetségesek elegendő pénzügyi tartalék felett rendelkeznek és hitelek nélkül is legalább két évig fedezhetik a háborús költségeket. Nem hiszem — mondotta Pittman szenátor, — hogy a háború ennyi ideig tartson.

(Rador)

UTAZÁS A PART SZÉLÉN (EGY VISSZATÉRT EMBER EMLÉKEZÉSEI)

IRTA: DR. BANGHA BÉLA S. J.

Ezt a megrázóan szép és mély gondolatokkal telített cikket Bangha Béla, a néhány nap előtt elhunyt katolikus pap és híres hitszónok írta. Bangha Béla három év előtt egy ízben már súlyos beteg volt, amikor közel volt a halálhoz és csak a sors különös kegyeként térhetett vissza az életbe. Felgyógyulása után született ez a gyönyörű írás, amely meleg vigasztalás minden szenvedő részére.

Ha valaki egyszer heteken át nagybeteg volt s talán sokáig ott utazgatott a part szélén, amely élet és halál, evilág és túlvilág közt kígyózik, az látható és megfigyelhető egyetmást, amit csak onnan lehet látni, ahol már nagyon közel van a túlsó part s amit talán érdemes lerögzíteni a magunk és mások okulására. Az egészséges ember úgyis állandóan valamiféle kábulatban él, mert túlságosan megigézik és megszedítik ennek a külső, törpe világnak nagyságként látszó apró eseményei, problémái, vágyai, törekvései, úgyhogy szinte elveszti a látóképességét azzal a világgal szemben, amelyben az evilág konturjai mint távolodó ködképek elvesztik a fényüket s az ember önmagára marad a saját nagy sorsával és rendeltetésével.

Ha valaki azt kérdezné a visszatérőtől: milyen a levegő ott a part szélén, azzal kellene felelni, hogy sajátságosképpen nagyon hasonló a hétköznapi élet levegőjéhez. Épp az a különös ott a part szélén, hogy az sokkal közelebb van hozzánk, mint hinnők. A halál tözsomszédságos az élettel. Észre sem veszed, már ott botorkálsz a széleken, a mélységek mellett. Még sem tudnád mondani, mikor kerültél oda, hol kezdődött a súlyos betegség; ott jársz a meredék szélén s még nem is sejtéd talán, milyen közel jársz a véghez. Az orvosok és ápolók legfeljebb utóbb mondják meg neked. Végzetessé válható betegséged sem kezdődött másképp, mint a hétköznapi kisebb rosszulletek: kissé fáradt, kissé levert, kissé lazas és ingerlékeny voltál, kissé rosszul éreztél magad. Százszor átmentél életedben hasonló kis indispozíciókon. Csak most makacsabb, hevesebb volt a baj s egyszer csak úgy látszott, komoly lett, annyira komoly, hogy elpusztulhattál volna. De mert a rosszabbodás lassan jött, a beteg szinte észre sem vette az aggasztó tüneteket. Az utolsó percig azt hinnők, hogy csak muló rosszullét az egész, holott rég rajta járunk azon az úton, amelyről nem igen szokás visszatérni. Sejtelmünk sincs róla, hogy onnan, ahol járunk, már sokkal könnyebben csusszan át az ember a szakadék s a másik part felé, mint kapaszkodik vissza az itt-élők közé. Ez a nagy paron-járás első sajtászerű tanulsága.

A másik pedig az, hogy az ember aztán mégis visszajött s világosan látja, hol járt: akkor meg azon csodálkozik, hogy az emberek mennyire nem gondolnak ezzel az úttal a nagy partok felé. Hogy honnan ámitja és csalja ki őket az élet. Mikor először jöttem ki a klinika zárt, külön világából s először mentem végig újra az uccákon, szinte megdöbbenem azon, hogy milyen sok az egészséges ember. És még inkább azon, hogy ezek ugyan mind betegségek és haláljelöltek, de nem tudják. Nem ismerik azt a tájat, amelyen én már jártam s ahová majd ők is valamennyien eljutnak. Ah, milyen könnyedén, gondtalanul, játékosan jönnek-mennek az uccán, hogyan cifrállodnak s illegetik magukat, milyen büszké az alakjukra, rugalmasságukra, szépségükre, hajlékonyságukra, fiatalosságukra, mily boldogan és magukfelelően élvezik a napsugarat és egymást! Mintha nem volnának, mind, valamennyien a klinika és a kórház aspiránsai, mintha nem hordanák valamennyien zseblükben a menetjegyet a part felé! Milyen hunent és ravasz az élet, vidámak és elpusztíthatatlannak látszó! Hogyan szikráznak a szemek és feszülnek az izmok és hajlanak a vonalak és mégis mily kevés, mily roppantul kevés elég ahhoz, hogy meghibbanjon az egyensúly, hogy valahol egy picinyke kis ér, egy picinyke idegszál, egy mikroszkópuskusan kicsiny sejt megbolonduljon a szervezetben s hamarosan vér, seb, duzzadás, geny és fekély borítsa el a tegnap még ép és virgózó testet...

Egyik enyhén napfényes áprilisi délutánon, sok borús, esős, barátságatlan nap után a tavasz első fuvallatára megélnéül a klinika előtti sétátér. A még füvetlen, lombtalan téren hirtelen gyermekesreg játszó nyüzsgése pezsdült, apró kis proletár fiúk és proletár lányok örültek öntudatlanul a tavasznak, gyermekek, akikről már lekíváncozott a kopottas téli szveter s akik majd felhorították boldog hancurozásukkal a komolyan sétálgató idősebbeket. A padokon is emberek ültek. Pontosan az ablakom alatt egy fiatal ember és egy fiatal leány telepedett le az egyik padra s én a betegszoba aggodalmaskodásával azon csodálkoztam odabenn, hogy ni, ezek az

emberek a még hívős időben máris le mernek ülni a szabadban, nem félnek sem hűléstől, sem reumától. A fiú és a leány a szerelmesek örök játékaikat játszották: mókáztak, enyelegtek, apró semmiségekkel mulattatták egymást. A fiúnak összecsavart ujját volt a kezében s azzal csiklandozgatta a lányt hol a filét, hol az állát, hol az orrát. A lány ezt nagyon szellemesnek találhatta, mert igen boldogan és bohón kacagott hozzá. Drága kis naivjai az életnek és szerelemnek, gondoltam, be kár, hogy egyszer majd bejöttök ti is ide! Persze most nem sejtitek, hogy itt benn, pár lépésnyire föltek, mennyi a gond, a nyavalya és a halálgötrelem s hogyan küzd és viaskodik az orvosi tudomány és ápolói leleményesség, a rokoni szeretet s az öffenntartás rémült ösztöne a csökönös és gyilkos kórságok ellen. Ha tudnátok, hogy rátok is ilyenforma sors vár, hogy csak naptár és óramutató kérdése, hogy mikor kerültek ti is sorra, bezzeg nem mulatnátok ilyen gondfelelten!

Az ember tudja, mi vár rá és mégsem tudja. Századok, évezredek peregnék le s az élet legközönségesebb élménye épp az, ami a legelviselhetlenebbnek, legképtelenebbnek látszik: a halál. És az emberek mégis mind azt látszanak hinni, hogy más meghal, de ők nem halnak meg soha. Az orvosi tudomány évezredek óta regisztrálja az elmenetel különféle okait s módoszatait, úgyszólván évről-évre új halálos kórokat fedeznek fel; az ember nem tudja, közülük melyik fogja elvinni, de hogy valamelyik elviszi, azt tudja, vagy legalább tudhatná. Am leg többje nem gondol rá egészen addig, míg a fekete rém hátulról valahol a tarkóján meg nem ragadja s aztán nem ereszt el többé... Milliók mentek el így, milliók, akik nem akartak hinni a halálban, milliók, akik szebbek, egészségesebbek, erősebbek voltak, mint mi. Milliók: értékes emberek, lángelmék, meleg szívek, jóságos, finom, kedves lelkek. Az öt földrészen, a napnak minden szakában, az évek minden napján, száz év óta mindennap, ezer év óta mindennap, tízezer év óta mindennap... S ezek a bohók ujsággal csiklandozzák egymás állát és orrát, és csak a napsugarat látják meg az élet áprilisában, s még jó, ha meg nem kövezik és ki nem nevetik azt, aki nekik elmúlásról s örökkévalóságról prédikál...

A kórágyon az ember sok minden elgondolkozik s természetesen arra is gondol: milyen lesz a vége. Csendes-e vagy zaklatott? hékés vagy fájdalmas? Hogyan is lesz, ha majd kiviszik a temetőbe — vajjon napsugár ragyog-e a koporsóm fölött, vagy sáros, lacsakos, szemtelő időben dübörög a hant fölöttem? Milyen kár, hogy mi hívők is oly gondolat-talanul átvesszük a világ kifejezőmódját. „Fölöttem?” Hiszen, aki a koporsóban fekszik, az nem én vagyok már. Helytelen beszéd, hogy ma „X-et és Y-t temetik”. „az apám itt fekszik”, „az anyám pedig ott!” Hiszen az nem az apám és nem az anyám, hanem csak a testük, az anyag, amely a léleknek társa és eszköze volt, de immár nem az többé; széthulló elemek, de nem az a valaki, az az egyéniség, az a személy, aki nekünk kedves volt. Az, aki én voltam, az érző, gondolkodó, szerető s remélő lény, az nincs itt többé, annak az értékesebb, igazabb, személyibb része, a lélek, az messzire, igen messzire távozott innét, oly szörnyű messzire, hogy a Nap távola, a Szíriuszé, a Végáé, az Anóromeda ködfátyolá, a millió fényévi távolságban rezző csillagoké semmi a térben. S azért mégis közel van, talán közelebb, mint eddig volt, mert hiszen az Istennél van s az Isten itt van, mindnyájunkhoz közel...

Ha az ember sokhetes kinlódás és elmélkedés során alaposan beleéli magát az élet és halál gondolatvilágába, végül szinte sajnálja már, hogy ismét vissza kell térnie a hétköznapi élet prózájába. A kicsinyességek, mulandóságok, értéktelenségek közé. Szinte sajnálja a felgyógyulást, már azért is, mert tudja, erre az útra úgyis vissza kell még egyszer térnie! Még egyszer meg kell járni az egészet, elejétől végig, holott az ember itt már túl volt a felénél. Oly különös, amikor a visszatérő erővel együtt egymásután visszatérnek az élet rendes foglalkozásai! Amikor az ember ismét enni és aludni tud, amikor ismét járni tanul, amikor már az olvasás sem fárasztja, amikor lassan már fel is kelhet s hetek múltán már öltözködni is maga tud. Amikor aztán egy vasárnap a soká nélkülözött misére is elmehet a klinika vagy a kórház kápolnájába.

Oly megható volt ez a mise, a fehérvasárnap mié... Jöttek a ternekből s az emeletokről a betegek és lábadozók, mint egykor a nyomorékok jöttek Jézus köré, hogy meggyógyítsa őket. Ez bötöl, az mankón; ezt ketten vezették, amazt kocsin tolták. Egy kisleányt izmos ápoló hozott az ölében s

tett le egy székre; a kicsike arca halvány volt, de nyugodtan vette elő kopott kis imakönyvét s nyomban imádkozni kezdett. Ott egy férfinak a keze-lába rángatózott irtózatosan. Csupa bágyadt komolyság, megrettent magábaszállás, de bizakodó hit is az arcokon. A husvéti díszben pompázó oltáron magasra kiteszik az Oltáriszentséget. S a monstancia szelíd fényt sugároz szét az enyhületet keresőkön. Itt az élet és halál mezsgyéjén, itt a nagy part közelében oly jól esik az imádság és oly biztatón cseng az ápoló nővérek alleluja éneke. Oly diadalmasan szárnyal a hit az egyetlen Életrekelőben, a halál fulánkjának egyetlen elpusztítójában. Tudomány és gondos ápolás mindent elkövet, hogy az emberi test kórságait leküzdje és a földi életet meghosszabbítsa, de minden munkájának eredménye csak időleges. És jön a vég, amit nem lehet feledni Csak egy orvos van, aki életet oszt, nemcsak idevalót: Az, akinek misztikus testét most magasra emeli a pap s aki az Eucharisztia édes titkán keresztül ma is áld és enyhít, magához emel és vigasztal. Aki a betegség s a fájdalom szigorú iskolájában térdre kényszeríti a gögös embert, de aztán magához is emeli s a túlsó paron új világot nyit meg számára: szebb, igazabb, maradandóbb, tisztább s békésebb világot!

Felszentelték a Muntele Mic kápolnáját

A Muntele Mic havason 1600 méternyi magasságban négyszázezer lei költséggel díszes fakápolna épült. A telket Borlova község, a faanyagot pedig a karánsebesi vagyonszövetség adományozta. A felszentelés, amelyet Lazarescu Vasile karánsebesi püspök fényes papi segédlettel végzett, május elsején ment végbe számos vendég jelenlétében. Résztvettek többek között Baran Coriolan dr. főpolgármester, Miklósi Cornel dr. villanytelepi igazgató, a Muntele Mic egyesület elnöke, Table Nicolae dr. főjegyző, Damnescu Octavian dr. helytartósági osztályfőnök, Linca Valeriu városi közigazgatási osztályfőnök, Porumb Ioan dr. városi főügyész és mások. A felszentelés után a jelenvoltak hódoló táviratot küldtek Carol király Őfelségének. Az új kápolna Romániának legmagasabban fekvő Isten-háza.

Bemutásra kerül a Hugo Victor halhatatlan regénye után készült szenzációs film:

A notre-damei toronyőr

Több ezer szereplő! Nagyszerű rendezés! A főszerepben: CHARLES LAUGHTON
Előadások d. u. 3 óratól

HESS:

Ellenségeink nem ismerték a német népet

A világ minden fővárosában megünnepelték május elsejét. — Hess, Reynaud és Vorosilov beszédei

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: Május elsején Hess Rudolf, a kancellár helyettese az essen krupp művek munkásai előtt az alanti beszédet mondotta el:

— Az emberek gyorsan felejtnek, mégis meg kell emlékeznünk, hogy ellenségeink a háború kezdetén mit gondoltak helyzetünkről. Azt hitték, hogy felszerelésünk blöff, hogy közgazdaságunk szervezetlen a szociális intézkedések következtében. Remélték, hogy Németország elszigetelt marad, mint a világháborúban volt és azt várták, hogy olyan német nemzettel állnak majd szemben, mint amilyen 1918-ban. A lövészárkon túl levő nemzetek vezetői, akik a háborút megindították, nagyon kevésbé ismerik a német népet. Észlelték bizonyos változásokat, de semmit sem értettek meg ebből, ami nem is csodálható, mert hiszen ők országaikban elszigetelve élnek. Nevelésük, élet módjuk és gazdaságuk folytán olyan világban élnek, ahonnan nem is láthatják meg az életet a maga valójában. Németországról oly körökben szereztek értesüléseket, amelyek mindenkor félreismerték a német birodalmat. Az ellenségeskedés megindulásakor az egyik ellenséges állam diplomatája azzal vált el kollégájától, hogy 15 nap múlva viszontlátjuk egymást Berlinben. Ez a kolléga megkérdezte, hogy mire alapítja optimista véleményét. A válasz így hangzott: A legmértékadóbb berlini körökből szerzett biztos felvilágosítás szerint legkésőbb 10 napon belül a nemzeti szocialista párt felbomlik, belső zavarok keletkeznek, a front összeomlik és a francia—angol—lengyel hadsereg bevonul Berlinbe. Így látták a helyzetet a nyugati hatalmak diplomatái és ezerrint állították fel számításukat.

— A mai nemzeti ünnepen, amely a szociáliz-

mus ünnepe is, megmutatjuk, hogy az ellenség legfőbb reménye, amelyre győzelmét alapítja, nem válhat valóvá és a mi belső egységünket szétrombolni nem lehet. Eljön majd az idő, amikor a népek az uralkodó osztályoknak ezt a kérdést teszik fel: Hogyan lehetséges az, hogy a szociális nyomorúságot Németországban megszüntették? Miért nincsen Németországban magánérdek és hogyan lehetséges az, hogy nem néhány család tartja kezében az uralmat, hanem az egész nemzet? Miért van a nemzeti szocialista vagy a fasiszta kormányzatnak mindig pénze szociális reformokra? A demokrata vezetők igyekeznek megakadályozni az ilyen kérdések feltevését és azt, hogy népeik egy napon rájöjjenek arra, hogy a diktatórikus uralom alatt jobban élnek a munkások, mint náluk.

— Nem hiszem — folytatta Hess — hogy a nyugati demokráta megelégedtek Norvégiának hadszíntérré való változtatásával, bár itt megismerkedtek a német katona értékével. Valamennyi németországi gyárban éjjel-nappal folyik a munka. A hadsereg repülőgépeket, tankokat és ágyúkat kap el nem képzelhető mennyiségekben. A hajógyárakban számos tengeralattjáró épül. Mindenünk meg van, ami szükséges a háború folytatásához. A német asszonyok és leányok is teljesítik kötelességüket.

Az „arany lobogó”, amelyet ma kitűzünk, a nemzeti szocialista mozgalom teljes győzelmét jelzi és jelenti a belső egység megdönthetetlen bástyáját. A német nép hite a győzelemben erősebb, mint bármikor volt és a Führer iránti bizalom mérhetetlen. Ő és a nemzet adják meg a győzelem biztosítékát és ez a győzelem megóv bennünket attól, hogy a külföldi szoldban álló fegyveres bandák beözönölhessenek. Megóvja a német nőt és férfiakat attól, hogy barbár módon bánjanak el velük és hogy négerék erőszakoskodjanak asszonyainkkal és leányainkkal.

Hitler Adolfal megyünk a nagy nemzeti szocialista Németország győzelmé felé.

Reynaud beszéde május elsején

Párisból jelentik: Szerda este fél 8 órakor Reynaud Paul beszédet tartott és a következőket mondta:

— Május elseje van, az első májusi hónap a háború kitörése óta. Dolgoztok ezen a napon, mert háborúban vagyunk és hozzátok Franciaország munkásaihoz intézem beszédemet, ahogyan azt egy hadvezér intézi hadseregéhez, mert ti is hadsereg vagytok. Nél-

kületek a katonai hadsereg nem volna erős. A hadigépezetet, amely a német üzemekben született, le kell győzni. Ez a modern háború törvénye, ez a mi és az ellenség törvénye is. A háborús időben a munkateljesítmény mennyisége a jóléttől vagy a nyomortól függ s ez a munka most a legtöbbet jelenti: a győzelmet vagy a vereséget. A mai napon nincsenek magánérdekek mert valamennyien együtt végezzük a nagy munkát, tudva azt, hogy nincs menekvés senki számára. A mi követelésünk csak abból áll, hogy valamennyi ember szabadon élhessen és hogy utánunk gyermekeink szabad emberek módjára élhessenek. Európa számos országában tudják, mit jelent a motorizált csapatok megérkezése egy városba. A középületek elfoglalása, a fizetések és az élelmiszeradagok leszállítása és akik elég bátrak ahhoz, hogy a beözönlőkkel szemben elégedetlenségüket fejezzék ki, börtönbe kerülnek. A harc nehéz lesz, de vajjon a szabadság nem éri-e meg az áldozatokat? A há-

borút megelőző esztendőben több ízben kértünk a francia néptől áldozatkészséget, hogy megerősíthessük hadseregünket. Gyakran azzal vádoltak meg bennünket, hogy kegyetlenek és brutálisak vagyunk, de beigazolódtott, hogy erre szükség volt, mert ha nem cselekszünk úgy, ma senki sem bízna bennünk.

A mai május 1-én nézzünk szembe az áldozatokkal. Figyeljük azokat, akik az előrsőkön teljesítenek szolgálatot, vagy pedig a tengeralattjárókon bezárva végzik feladatukat abban a pillanatban. A katona hősiessége a veszélyben mutatkozik meg, a munkás nagysága pedig munkateljesítményében. Ha egy ház kigyulladt a faluban, a vödör kézzel-kézre jár és aki a vizet a lángokra önti, a legtöbbet kockáztatja, de az, aki a vödört megtölti a kútnál, éppen olyan szükséges munkát végez. Egy valamivel tisztában kell lennetek. Ha szerencsétlenségünkre egy nap erőfeszítésünkben csökkenés állana be, a fronton álló katona lesz az, akit hátba támadunk. A katonának szüksége van rátok éppen úgy, mint ahogyan nektek a katonára van szükség.

A munkaadó együttműködése a munkással mind nagyobb értelmet kap és szociális téren a háború ellenére a kormány újabb intézkedéseket fogantat a család védelmére és a faj fenntartására. A francia nemzet minden megpróbáltatás ellenére biztosan halad a győzelem felé.

VOROSILOV BÉKÉT HIRDETETT A VÖRÖS-TÉREN

Moszkvából jelentik: Mint minden esztendőben, ez év május 1-én is nagyszabású katonai díszszemle folyt le Vorosilov előtt a Kremllel

Bőrbetegségek

A bőrbetegségektől származó fájdalmakat elkerülheti, ha idejében használ Cadum kenőcsöt. Azonnal megszünteti a viszketegséget, enyhíti és gyógyítja a bőr minden irritációját vagy gyulladását. Sok szenvedésnek veszi elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütések, sebek pattanások, rüh, csalánkiütés, karcolás, aranyér bőrhámlás ellen.

szemben levő Vörös-téren. A katonai díszfelvonulást a Lenin-mauzóleum lépcsőjéről nézték végig a szovjet-kormány tagjai és a kommunista-párt vezetői, köztük Sztalin, Molotov, Kaganovics, Mikojan és Kalinin. Vorosilov beszédében többek között a következőket mondotta:

— A szovjet-kormány külpolitikáját Molotov külügyi népbiztos a legvilágosabban kifejtette a legfelsőbb szovjettanács előtt. A tanács egyhangúan helyeselte ezt a politikát, amelynek célja a béke biztosítása a népek között és Szovjetország biztonságának megóvása. Ennek a politikának a megvalósítását előmozdítják azok a szerződések, amelyeket Oroszország a szomszédos államokkal kötött. Szovjetország 183 millió népe az ország fegyveres hatalmára támaszkodva rendíthetetlen akarattal érvényesíti ezt a politikát.

Megkezdtek Moszkvában a jugoszláv gazdasági szerződés tárgyalását

Moszkvából jelentik: A napokban Moszkvában érkezett jugoszláv gazdasági bizottság nyolctíz napig szándékozik Szovjet-Oroszországban időzni.

A jugoszláv bizottság és Mikojan külkereskedelmi népbiztos között folyó tárgyalások a legjobb úton haladnak.

A két ország között kereskedelmi egyezmény készül, amely megállapodásokat foglal magában a hajózásra, a kifizetésekre és kereskedelmi képviselők felállítására vonatkozóan. A bizottság főleg kőolajat, gyapotot kíván vásárolni Oroszországtól, amelyért rezet és más fémeket, húst, aszalt gyümölcsöt, valamint mezőgazdasági termékeket ajánl fel. A diplomáciai kapcsolatok felvételéről egyelőre a megbeszélések folyamán nem volt szó, de a jugoszláv megbízottak úgy hiszik, hogy a kapcsolatok hozzájárulnak a diplomáciai kapcsolatok megvitatásához.

A moszkvai Vörös-téren május elsején rendezett ünnepségek alkalmával figyelmet keltett, hogy a megjelentek soraiban helyet foglaltak a jugoszláv bizottság tagjai is és ott lehetett látni a szlovákiai kulturális bizottság tagjait is.

Két órán át szünetelt Budapesten a dunai forgalom

Budapestről jelentik: Május 3-án Budapestnek a Duna partján fekvő külsőrészein s a Dunán a forgalmat két órára felfüggesztik, mert a tízórás lögyakorlatokat tart Ujpesten. Ez az első eset, hogy ilyen gyakorlatokat végeznek. A városrészből eltávolítják a lakosságot.

(Rador)

Német hegyi vadászok Norvégiában a hóborította magas hegyekben úttalan utakon vonulnak az ellenséges állások felé.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

A munka értelme és értéke

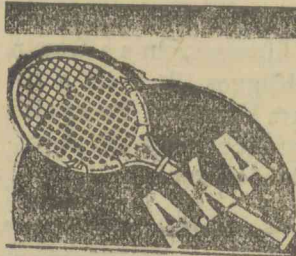
Az élet feltétele a munka, vele sok minden függ össze. A mindennapi kenyér, melyért a földkerekségen sok-sok millió hívó lelkéből tör fel a könyörgés a mindenség Urához: Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. Az életöröm, megelégedettség. A szellemi, erkölcsi tökéletesség, a kultúra fejlődése, civilizáció a munkával van kapcsolatban. Az ember és társadalom létalapja számtalan névtelen csendes, soha el nem lankadó munkája.

A munka kemény és nehéz, sok áldozattal jár, sőt néha életáldozatot követel. És mégis, csak munkával boldogul az ember, a munka adja meg az ember erkölcsi életét. Vele alapítja meg egzisztenciáját és biztosítja jövőjét úgy a maga, mint családja és ezen keresztül a nemzete jövőjét is. Munkával rojúk le társadalmi kötelezettségünket, mert amit teszünk és dolgozunk, az nemcsak önmagunknak hasznos, hanem a közösségnek, a társadalomnak is.

A munka nemcsak kemény kényszerűség és társadalmi kötelezettség, hanem isteni megbízás, élethivatás. Az Isten akarata, hogy az ember munkálkodjék és hajtsa uralma alá a földet. Amely mértékben valósul meg Isten akarata a földön, olyan mértékben fakad meg az áldás is. Mert a munka Istentől rendelt életfeladat, azért a munka Isten-szolgálat, imádság legyen, Imádkozzál és dolgozzál! Ez a keresztény szellemben való munkálkodás. Ez adja meg a munkának erkölcsi értékét és ez enyhíti a munka keménységét.

Azonban az ember önhittsége kikapcsolta a munkájából az Istent. Kikapcsolták a gazdasági életből és a mindenható tőke uralja a földet és a nincstelenek millióit igájába hajtja a szabadság jelszavával. A személytelen tőke érdekei szerint rendezik a világot. A dolgozók nagy tömege is Isten nélkül akar boldogulni és véres verejtékkel és lázadózó lélekkel keresi meg a mindennapi kenyerét. A munka értékét nem becsülik, csupán a fizikai erő kifejtés, a gépies, lélek nélküli munka az értékmérő. Hogy a munkás és munkája erkölcsi érték legyen, hogy érdem szerint megbecsüljék, az teljesen attól függ, hogyan teljesíti az ember Istentől rendelt élethivatását és hogyan valósul meg Isten akarata a gazdasági, a társadalmi és erkölcsi életben.

Szitrke Márta

Teniszütők

Slasenger, Hammer és egyéb gyártmányok

LABDAK, HUROSZAS, JAVÍTÁSOK

KECSKEMÉTI TIMISOARA I. I. G. Duca 2

(—) Dragomir nemzetkisebbségi miniszter újból városunkba érkezik. Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszter, aki csak nemrég járt Temesvárott, május 11-én újból városunkba érkezik. A miniszter résztvesz a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalá Temes tartománybeli tanácsának alakuló ülésén. Dragomir Silviu miniszter, aki az arcvonal Temes tartománybeli elnöke, a gyűlésre telefonon személyesen meghívta a tartomány szenátorait, képviselőit és a megyei tanácsok elnökeit. Az ülés a királyi helytartóságon lesz.

(—) Elhunyt tábornok. Lugoson szívszélhűdés következtében hatvanegy éves korában hirtelen meghalt Graf János nyugalmazott tábornok. Graf tábornok résztvevett a világháborúban, majd 1919-ben, mint őrnagy állt be a román hadseregbe és 1937-ben, mint tábornok nyugalmába vonult.

Chamberlain szerint a németeknek nagyobb mérvben sikerült a csapatszállítás mint a szövetségeseknek

Az angol miniszterelnök beszámolója a norvégiai helyzetről

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház csütörtök délutáni ülésén újabb beszámolót mondott a háborús helyzetről. Mindenekelőtt arra kérte az alsóház tagjait, legyenek még egy kis türelemmel, miután

egyelőre lehetetlen olyan tervekről és megmozdulásokról beszélni, amelyek még folyamatban vannak és nem fejeződtek be.

Ma csak ideiglenes nyilatkozatot adhat, de azt hiszi, hogy Churchill és esetleg ő maga is a jövő hét kezdetén már jóval többet mondhat. Ezután elmondotta, hogy egy hónappal ezelőtt az angol kormány elhatározta, hogy katonai erőket tartanak készenlétben a norvég kikötők elzárására, ha Németország támadást intézne Dél-Norvégia ellen. Minden tervbevett lépésünket attól tettük függővé, hogy vajjon Németország megsérti-e Norvégia semlegességét.

Már régebben tudtuk, hogy a németek a baltitengeri kikötőkben hónapokon keresztül csapatösszevonásokat végeznek.

Tudtuk jól, hogy ezeket a német haderőket egyformán lehetett volna felhasználni Finnország, Svédország, Norvégia, Hollandia vagy esetleg Anglia elleni támadásra és mégis teljesen

lehetetlen volt előre megmondani, hogy kit fog sújtani az ütés.

Még ha tudtuk volna, hogy Dánia és Norvégia lesznek az ütés áldozatai, akkor sem tudtuk volna megakadályozni azt, ami történt, a sújtott országok együttműködése nélkül. Mindkét állam azt hitte, hogy semlegességük megvédi őket és ezért nem fogantatosítottak semmiféle óvintézkedést és

nem figyelmeztettek bennünket sem az esetleges támadás lehetőségére, amelyet ők meg sokaságban vártak.

Ezután részletesen ismertette Chamberlain miniszterelnök a norvégiai hadjárat elejét és annak minden részletét, az angol tengeri flotta hadműveleteit, a Narvik körüli nagyarányú tengeri

ütközetet és hangsúlyozta, hogy a további vállalkozásokat illetően azt tartották és tartják szem előtt, hogy Norvégiát mindenféle képen megsegítsék, visszaverjék a dél felől jövő német támadásokat és hogy

megkönnyítsék Haakon királynak és kormányának a menekülését.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy céljukat a leggyorsabban Trondhjem elfoglalásával lehetett volna elérni. Ismertette az északnorvégiai szárazföldi hadműveleteket, majd kijelentette, hogy részleteket ezekről a harcokról nem mondhat, csak annyit jelenthet ki, hogy

a szövetséges csapatok komoly nehézségekkel találták szemközt magukat.

A németek helyi légi főlénye miatt először nem tudtak tüzérseget és harcikocsikat partraszállítani és bár az angol, valamint a francia tengeri haderők, valamint a légierő nagyszzerű teljesítményeket nyújtott,

a németeknek mégis sikertült erősítéseket küldeni Norvégiába, még pedig sokkal nagyobb mértékben, mint azt a szövetségeseknek sikerült.

A múlt héten úgy döntöttünk, hogy kénytelenek vagyunk lemondani azokról a tervekről, hogy Trondhjemet dél felől kell elfoglalni. Ennek folytán csapatainkat vissza kell vonni erről a vidékről és így máshova kell szállítani őket.

Kingsley Wood angol főpecsétőr Londonban beszédet mondott és hangoztatta, hogy Anglia a norvég nép szabadságának helyreállítását a világbéke első feltételének tartja. Anglia csak azért avatkozott be a háborúba, mert egymásután mentek végbe a támadások a semleges kisállamok ellen. Ezután rámutatott a Közel- és Távolság Keleten összecsoportosított szövetséges haderőkre és kijelentette, hogy ezek nem azért állanak Egyiptomban és Palesztinában, hogy bárkit is fenyegetsenek, hanem hogy kéznél legyenek, ha bármi is történne.

(—) Eljegyzés. Láng Edit (Câmpina) és Schaak Róbert mérnök (Páris) jegyesek.

(—) Sulyos vasúti baleset. Orczyfalva állomáson Bonner Ferenc nyolcvankét éves gazda a már induló vonatra akart felszállani, azonban a kocsi lépcsőjéről leesett és a vonat kerekei alá került, a melyek mindkét lábát levágták. A szerencsétlenül járt gazdát behozták a temesvári kórházba. Élethetmaradása kétséges.

CORSO mozi

mától kezdve bemutatja a szezon izgalmas filmjét:

A magányos farkas

Vance hírneves regénye után készült mesterfilm. A főszerepekben: Francis Lederer és Frances Drake. — Paramount-híradó. Ma d. u. 3 órakor utoljára:

A Canitoga hőse

Pius pápa békeszózata

XII. Pius pápa, aki uralomrajutása óta talán még lelkesebben és buzgóbban fáradozik az Isten békéjének megteremtésében, mint nagynevű előde, boldog emlékeztető XI. Pius, most ismét szólt az emberekhez. A Szentatya már eddig többször fordult intelemmel országokhoz, uralkodókhoz és államférfiakhoz és diplomáciája is dolgozik a nagy fővárosokban, sajnos a Vatikánból kiáradó szavakat nem akarják figyelembe venni azok, akik mostanában népeket és emberi sorsokat irányítanak.

A római katolikus világ feje ezúttal Maglione bíboros-államtitkárhoz intézett levelet, amely méltó írója nagy szelleméhez és gondolkodásának tisztaságához. Pius pápa utal az Európát borító sötét felhőkre, a fegyverek szörnyű zajára, a vérsre és pusztulásra és a nyugtalanságra, amely a szívet eltölti. Erdemes ebből a pápai iratból néhány klasszikusan szép részt kiragadni, hiszen ezek a megszívlelendő sorok nemcsak a bíboroshoz, hanem minden emberi lényhez, katolikushoz és nemkatolikushoz egyaránt szólnak.

„Mindenképp tudja bizonytalansággal, hogy a háború kezdete óta egy hatalmunkban álló eszközt sem mulasztottunk el — okiratban, beszédekben, tárgyalásokban és jegyzetekben — a béke és kölcsönös testvéri szeretetben tökéletesített igazságosság alapuló egyetértés helyreállítására.”

„Nemcsak a háborúban levő nemzetek mérhetetlen szenvedései töltik el lelkünket kimondhatatlan nagy szomorúsággal, hanem azok a napról-napra növekvő veszélyek is, amelyek a többi nemzeteket is fenyegetik. Azt óhajtjuk, hogy az emberek imájukat egyesítsék a miénkkel, hogy a könyörület istene vessen véget mindenható intésével ennek a borzalmas viharoknak.”

„Annyi könyörgés és különösen az ártatlan gyermekek imái által irgalmasságra indított menyegyeri Atyánk adja meg, hogy a lelkek megnyugodjanak és testvéri szeretetben egyesüljenek, hogy az igazi rend és nyugalom visszatérjen a földre, hogy a béke szívárványa újra fölény boruljon, mint az emberi társadalom új boldogabb békekorának záloga.”

Igy beszél a pápai trón eszményi magasságából a szentéletű Pius pápa, e néven a tizenkettedik, aki mint eleven lelkiismeret és mint végtelen könyörület szív örökösök a népek isteni békéje felett...

— Klodius német miniszter Belgrádban. Belgrádból jelenti a Rador: Dr. Klodius német rendkívüli meghatalmazott miniszter tegnap délután látogatást tett Czvetkovics miniszterelnök-nél, délután pedig kihallgatáson jelent meg Pál kormányzó herceg előtt.

— Megindult a légiforgalom Szófia és Róma között. Rómából jelenti a Rador: A Német Távírási Iroda úgy értesült, hogy Szófia és Róma között tegnap este ismét megindult a légiforgalom.

— Magas olasz kitiüntetések kaptak a bolgár hadsereg vezetői. Rómából jelenti a Rador: A Német Távírási Iroda közli, hogy Victor Emánuel olasz király és császár magas olasz kitiüntetést adományozott a bolgár hadügyminiszternek, a bolgár légihaderő parancsnokának, Szófia polgármesterének és a bolgár légihaderő vezérkari főnökének. A bolgár előkelőségeknek tegnap nyújtotta át a kitiüntetések Magisztrati szófiai olasz követ.

(—) Autobusz lángokban. Csákova és Zsebely között kigyulladt Matu Nicolae műszerész autobusza, amely húsz lakodalmi vendéget szállított. Az utasok között nagy ijedelem keletkezett és egymást lökdösve, taszítva igyekeztek kifelé az égő járműből. A négyezer lejtű autóbussz teljesen elégett. A tüzet valószínűleg eldobott cigarettavég okozta.

(—) Soimescu tanár városunkban. Soimescu tanár, az országőrszervezet helyettes országos vezetője, tegnap Temesvárra érkezett. Soimescu tanár, Nedelcu Constantin tanár, a Temes tartománybeli országőrszervezet vezetőjének kíséretében meglátogatta Marta Alexandru dr. királyi helytartót és Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkárt.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Május harmadikán, pénteken a következő gyógyszerházak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Str. 10. Mai 5. szám alatt levő Blumberg gyógyszerház.

Gyárvárosban a Traian téren levő Kigyó gyógyszerház.

Erzsébetvárosban a Miron Costin ucca sarkán levő Merckler gyógyszerház.

Józsefvárosban a Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Kakuk János dr.-t a Magyar Népközösség elnöki tanácsstagjának választották meg

Kolozsvári tudósítónk jelenti: A Romániai Magyar Népközösség elnöki tanácsa szerdán Kolozsvárott Bánffy Miklós gróf elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak: Josika János, dr. Szász Pál, Koós Károly, dr. Gyárfás Elemér, Kolombán József dr., gróf Teleki Adám, gróf Haller István, gróf Betlen Bálint elnöki tanácsstagok, Tusa Gábor dr., a Magyar Népközösség jogtanácsosa, Grois László dr. központi igazgató és Mikó Imre dr., a Népközösség bucurestii főtitkára.

Az elnöki ülés megnyitása után Bánffy Miklós gróf javaslatára Kakuk János dr.-t, a bányászati szervezet elnökét rendes tagnak hívták meg a tanácsba és Kakuk dr. már részt is vett ezen a tanácskozáson. Az elnök meleg szavakkal üdvözölte az új tagot és rámutatott arra, hogy Kakuk dr.-nak a Népközösség elnöki tanácsában való részvételével a központi és a bányászati magyarság közötti kapcsolat még jobban kimélyül. Kakuk dr. válaszában köszönetet mondott az elnöki tanácsnak a bányászati magyarság sorsa iránt megnyilvánult érdeklődése és gondoskodása miatt. Ezután a tanács tagjai meghallgatták a legutóbbi ülés óta a szervezési munkálatokban végzett munka eredményét és megelégedéssel vették tudomásul, hogy most már csupán egyetlen vármegyében kell megtartsák az alakuló közgyűlést. Végül hosszasan foglalkoztak a magyar ifjúság időszerű kérdéseivel.

Ezután folytatódott az ülés, amelyet szintén Bánffy Miklós gróf tartott a parlamenti csoport és a Nemzeti Ujjászűlés Frontja főtanácsának tagjaival, részletesen megvitatták az új fronttörvénnyel kapcsolatos intézkedéseket.

— Jelentős magyar—jugoszláv baráti kapcsolatok. Belgrádból jelenti: A magyar—jugoszláv közeledés keretében kulturális és művészi megnyilatkozások egész sorát rendezik meg a legközelebbi jövőben úgy Jugoszláviában, mint Magyarországon. Belgrádban néhány nap múlva Varga magyar kereskedelmi és iparügyi miniszter néhány napos látogatását várják, a legközelebbi időben pedig a magyar gépkocsizók és motorkerékpárosok turista-csoportja tesz nagyobb utat Jugoszláviában. A legközelebbi iskola-évre pedig tervbevétték a diáksere-akció megrendezését.

— Május elsején az illetékes miniszterek megvizsgálták a munkások kívánságait. Bucarestből jelenti: Az Aro-teremben tegnap a fővárosi és vidéki céhek képviselői gyűlést tartottak, amelyen Gheimegeanu, Giurescu, Nistor, Ralea miniszterek és több államtitkár vettek részt. Ralea munkaügyi miniszter beszédében megemlékezett a munka ünnepeiről, május elsejéről, amely egyben az új román állam hivatalos ünnepévé is vált. Számos beszéd elhangzása után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben megállapították a munkásság kívánságait. Ezek a következők: A munkabérek állandó felülvizsgálása a drágasági kulcsszám alapján, a munkástörvény általános alkalmazása, a társadalombiztosítási intézet átszervezése és munkásjóléti intézmények építése.

— A Magyar Népközösség oradeai tagozatának történelmi és irodalmi pályázata. A Magyar Népközösség nagyváradi és biharmegyei tagozatának elnöksége Mátyás király születésének ötszáz éves fordulójára alkalmas történelmi és irodalmi pályázatok kiírását határozta el. E pályázatokon eredeti és másuttal meg nem jelent, vagy elő nem adott munkájával résztvehet minden Romániában lakó magyar nemzetiségű állampolgár. Feltételek a következők: 1. Tétel címe: „Mátyás király és a renaissance.” Terjedelme legalább 10, de legfeljebb 20 gépelt oldal. Első díj: 2000 lei, második díj: 1000 lei, harmadik díj: dícséret. Ezzel a tétellel a legalább középiskolát végzetek pályázhatnak. 2. Tétel címe: „Mátyás, a hadvezér.” Kizárólag középiskolások számára. Terjedelme legalább 5, de legfeljebb 10 gépelt oldal. Első díj: 1000 lei, második díj: 600 lei, harmadik díj: 400 lei. Pályázhatnak a középiskolások felső osztályaiba járó tanulók. 3. Tétel szabadon választott szépirodalmi, vagy történelmi értekezés Mátyás király életével, munkásságával és korával kapcsolatos tárgykörből. Terjedelme legalább 10, de legfeljebb 20 gépelt oldal. Pályadíj: 2000 lei. A pályaműveket írógépes írással, a papír egyik oldalára, ritka sorokkal írva kell beküldeni. A meghatározott terjedelmeket túllépő dolgozatokat a bírálóbizottság figyelmen kívül hagyja. Minden dolgozathoz jellegű borítékot kell mellékelni, mely belül a pályázó nevét és pontos címét tartalmazza. Beküldési határidő: 1940 július 31. Cím: Magyar Népközösség irodája, Oradea, Str. Duca No. 9. A beérkező műveket a pályázatot hirdető nagyváradi és biharmegyei népközösségi tagozat irodalmi és történelmi szakosztálya bírálja meg, amely a pályázat eredményét legkésőbb 1940 október 15-ig hírlapok útján nyilvánosságra hozza. Nagyvárad, 1940 május 1. Soós István dr. sk. tagozati elnök. Árvay Árpád sk. főtitkár. Schriffert Béla dr. sk. köznevelődési szakosztály elnöke.

(—) Halálozások. Meghaltak: Böhmné Merckler Netti hatvanhét éves, Jünger Miklós huszonöt éves asztalos, Lazar Dumitru hetvenhárom éves munkás, Groszné Schuschan Anna hatvanhárom éves, Ninosu Nicolae negyvennégy éves törzsrörmester, Iovanné Dragoi Iconia hetvennyolc éves.

(—) Új állampolgársági jegyzék készül a városban. A múlt esztendőben történt jelentkezések alapján a város közigazgatási ügyosztálya fejlesztette a belügyminisztériumhoz mindazoknak az iratait, akik Temesvár területén az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvételükért folyamodtak. Összesen kétezerhatszázharmincegy személy kapta meg utólagosan az állampolgárságot. A városnál most új állampolgársági jegyzéket fektetnek fel, amelybe az utólagosan elismert állampolgárokat és a rájuk, valamint családtagjaikra vonatkozó összes adatokat bevezetik. Ez a munka körülbelül három hétig tart és annak elvégzése után megkezdik az új állampolgársági bizonyítványok kiadását.

(—) Elfogott ékszerolvaj. Barbu Sabin huszonkilenc esztendősen legény három hét előtt Bereksző községben Szerelmi Mária falubeli asszony lakásából ellopott harmincezer lejt értékű különböző ékszert. A csendőrségnek sikerült a tolvajt elfogni, aki a lopást beismerte és elmondta, hogy az ékszereket Temesvárra hozta és az egyik ékszerésznek eladta hétezerhatszáz lejtért. A vételárból azonban mindössze ezernyolcszáz lejt kapott, a többinek megfizetését az ékszerész későbbre ígérte. A berekszői csendőrség most Barbu Sabint bekísérte Temesvárra és átadta a rendőrségnek, amely folytatja a nyomozást.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Petrovici Cristina Georgina, Ghiuchin Gheorghe, Hammes Hubert István, Windrich János, Giulvezan Magdalena, Filipis Mária, Oláh Lidia, Biot Gheorghe, Franz Lilian, Schavitz Ferenc, Debort Julianna, Haman Erzsébet Sarolta, Hag József.

A THALIA

drámai társulatának
búcsuelőadása

Péntek este fél 9 órakor:

Földindulás

(A temesvári Magyar Népközösség előadása)

Szombat délután 5 órakor:

Szülők lázadása

(Olcsó helyárrakkal)

este 9 órakor:

Mindenki lépik egyet

(Vígjátékújdonosság, Mikszáth Kálmán regénye után)

Vasárnap délután 3 órakor:

Fruska

(Barry Connors vígjátéka, olcsó helyárrakkal, Kovács Katóval a címszerepben)

Délután 6 órakor:

Fensér, fizetek

Este 9 órakor:

Gyermekkeresztesek

(Blaga Lucian monumentális vígjátéka. A drámai társulat búcsúelőadása)

Hétfőn és kedden: A Munka és Jókendv színtársulat előadásai. Szerdától a Thalia operettegyüttesének vendégjátéka.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

KEYNES ANGOL KÖZGAZDÁSZ ÉRDEKES TERVE

a háboru alatti életszínvonal csökkentésére és a háboru utáni meggazdagodásra

A háború jelenleg napi 7—9 millió font sterlingbe, tehát kerek számban másfélmilliárd frankba kerül Angliának. Ez az összeg, előrelátható, emelkedni fog és valószínűleg

eléri a napi 10 millió font sterlinget.

Maga a nyers szám, miután felül áll a reális képzeleten, nem sokat mond. Ennél sokkal szemléletesebb az a kép, amelyet egy angol közgazdász állított fel a háború „falásáról”: az angol lakosság munkaképességének és Nagy-Britannia legerőteljesebb munkaképességének a felét emésztí fel a háború. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti jövedelemre különböző formákban kivetett adó eléri az 50 százalékot akkor, amikor a belső piacokon elfogyasztott áru mennyisége ugyanennyi százalékkal csökken.

Az angol kormány a háború kezdete óta nem szünt meg a közönséget a személyi kiadások csökkentésének szükségességére figyelmeztetni.

Az adófizetési kötelezettség után jön a takarékoság és az államnak való kölcsönzés kötelezettsége. A valóságban arról van szó, hogy a házipar és az exportipar javára kell fordítani a nemzeti jövedelem legnagyobb részét. Ez a probléma nem tisztán költségvetési jellegű, hanem a közgazdaság állami irányításának bonyolultabb kérdéséhez kapcsolódik. A háború ipari lendületet okozott, mel ymagnövelte a munuásosztály vásárlóerejét ugyanakkor, amikor ez az osztály nem létfenntartási, hanem önvédelmi eszközöket nyújt a nemzetnek.

Sokkal több elkölteni való pénz, sokkal kevesebb megvásárolható termék:

ime, egy mondatban a háborús gazdálkodás. Ez normálisan áremelkedést von maga után, amit béremelkedés, majd újabb áremelkedés követ s ez az ördögi folyamat mindaddig ismétlődik, míg csak eléggé erélyes intézkedésekkel meg nem szakítják a processzust.

AZ ELSŐ KEYNES-TERV

Hogyan lehetne megakadályozni ezt az áremelkedést, amely szükségszerűleg inflációhoz vezet? Az angol kormány eddig a klasszikus eszközöket alkalmazta: adóemelés, az elsőrendű fogyasztási cikkek racionalizálása, bizonyos cikkek árellenőrzése és a bértöbbletet felszívó kölcsönjegyzések. Vajon elégségesek-e ezek az eszközök? Annira nem, hogy már a közvélemény is megérti, hogy a kormánynak rendkívüli intézkedésekhez kell folyamodnia, ha véget akar vetni az árak és a fizetések egymást váltó ugrásának.

Keynes, a világszerte ismert angol közgazdász, negyedévvél ezelőtt tervet állított fel a kényszerkölcsönökről, vagy a fizetések késleltetett kiadásáról. Keynes azt bizonyította, hogy a kényszerkölcsön intézménye megfelelne a közérdeknek, mert:

1. Megszüntetné az áremelkedést.
2. támogatná az állami hitelt és
3. a háború után, amikor az önkénytelen takarékoskodókhoz visszaözlönlenének a tőkék, ösztökélné a nemzetgazdaságot.

A terv szerint a nagy jövedelmekre kivetett kényszerkölcsön aránylagosan nőne a kis jövedelmek kényszerkölcsönéhez viszonyítva. Létnimumot állapítanának meg, amelyhez nem nyúlhatnak. Az állam a kényszerkölcsönök után két és fél százalékos kamatot fizetne.

Ez az első terv, különösen a munkáspárt körében, távolról sem váltott ki valami lelkes hatást. Keynes, aki tudta azt, hogy a szakszervezetek és a munkáspárt támogatása nélkül nem lehet reménye arra, hogy tervét elfogadják, re-

vizió alá vette a problémát s így született meg a második Keynes-terv, amely most nemzetgazdasági szempontból a legidősebb ügye Angliának.

Az új terv „How to pay for the war” címen jelent meg és

a kényszerkölcsön új elméletét tartalmazza.

Keynes pozícióit nagyjában így lehetne összefoglalni:

a létminimum a nőtlenek részére heti 35, a nőek részére heti 45 shilling.

Ezenfelül minden jövedelem kényszerkölcsön alá esik, még pedig a kifizetések 35 százaléka erejéig, a nagyobbak növekedő arányban. Az 50.000 fonton feüli jövedelmeknek már 85 százaléka lenne kényszerkölcsön. E kényszerkölcsön magába foglalná úgy az ellenségeskedések végéig késleltetett fizetést, mint az adókat és illetékeket. A nagy jövedelmeknél a megtakarított összeg kicsi lenne, az adó nagy. A kisebb jövedelmeknél fordítva. A legkisebbeknél a visszatartott

pénz csak kölcsönnek számítana. Az Angliában még nem általánosított családi pótlékok rendszere kikorrigálná azt a hibát, hogy a késleltetett fizetés egyes helyeken ugyancsak keménydió lenne. A családi pótlék 5 shilling lenne hetenkint. Heti ötvenöt shillinget kereső nős, de gyermektelen ember heti 3 shilling 6 pencét fizetne — minden számítást egybevetve — kényszerkölcsönre. Egy ugyanilyen jövedelmű, de kétgyermekes apától szintén 3 shilling 6 pencét tartanának vissza, de miután kétszer 5 font családi pótlékra tarthatna igényt, tehát azonnal felvehetne 6 shilling 4 pencét olyképpen, hogy a késleltetett fizetések rendszere megnagyobbítaná a keresetét.

Keynes tudja, hogy az áremelkedést nem lehet teljesen kizárni és ezért elméletét így egészíti ki:

A trade union-ok, a munkásszakszervezetek kössenek egyezményt a kormánnyal. Ez egyezmény értelmében a kormány igyekezzék csomó elsórangú szükségleti cikkek az árát bizonyos nívó alatt tartani, viszont a szakszervezetek csak akkor kérjenek fizetésemelést, ha ezeknek az árúknak, amelyeket Keynes „iron ration”-nek, vasadagnak, de helyesebben inségadagnak nevez, az ára emelkedik.

Összefoglalva, Keynes elméletének a következő újítások az elemei: az adóbehajtás egyszerűsítése, a fizetés egy részének késleltetett kiadása, a kényszerkölcsönnek a háború után való visszatérítése, a családi pótlék általánosítása s az indexszámok fizetéalakító erejének megszüntetése. A terv egyébként a háborút követő „prosperity” idejére kedvezményeket tartalmaz a tőke részére.

Amint említettük, a munkáspárt e tervet másodsor is vonakodva fogadta, mert a munkásság életszínvonalát süllyesztené. Keynes válasza erre ez:

„Ne emlegessük az életszínvonalat, amikor magáról az életről, vagy a halálról van szó”.

Meg kell jegyezni, hogy a Keynes-tervet maga a közvélemény is pesszimistának tartja. Minden élelmiszer bőségesen kapható s így nehéz is lenne megérteni, hogy a tömegek a „vasadagokra” szorulanak.

Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapestről jelentik: Az itt tartózkodó külföldiek, akik láthatóan megelégnitették Budapest idegenforgalmát, megállapították, hogy akadálytalanul és kényelmes utazás után már a pályaudvarokon az idegenforgalmi hivatal ottmüködő kirendeltségeinél pillanatok alatt igényüknek megfelelő lakáskiutalást kapnak és hogy Magyarországon hivatalos árrögzítő rendelet van érvényben, ami azt jelenti, hogy az élet és az árú változatlanul a régi, híres olcsó.

A vásár területén reggeltől estig hatalmas tömegek hullámanak, de a Vásár város széles utai, óriási terei és hatalmas épületei olyan kényelmet biztosítanak, hogy torlódás nincs sehol. Az ipar minden rangú és rendű ágazatának külön bemutatócsarnokai mellett hatalmas épületekben és pavilonokban állította ki a maga különleges exportcikkei, vagy idegenforgalmi értékeit Olaszország és Albánia, Jugoszlávia, Szlovákia, Svájc, Brazília, Egyiptom és Törökország, de persze külön csarnokokban tárják az érdeklődő közönség szemé elé a maguk működésének eredményeit a kisipar, a házipar, a este zárul.

rádiógyártás, a hajózás, a repülésügy, a gáz, a villany, de még a társadalombiztosítás, tűzoltóság, köztisztaság, az építkezési és a többi ipar és intézmény is. Minden kiállító alkalmazkodott a rendezőség intenciójához: — az újat, a ma rendelkezésre álló anyagokból előállítható legújabbat kell bemutatni.

A külföldiek szívesen fogadták a vásárigazolványoknak azt a kedvezményét, hogy itt tartózkodásuk alatt Budapestről bármely vidéki állomásra és onnan vissza három külön kedvezményes utazásúhoz is joguk van. Általában 12 napra érvényes olcsó vizumot kapnak a vásárigazolvány tulajdonosai és bőségesen van idő úgy a vásárnak többszöri megtekintésére, mint az egyéb kedvezmények teljes kihasználására is.

Vásárigazolványt az utolsó percig árusít minden utazási- és menetjegyroda, de a félárú utazási kedvezményvel legkésőbb május 6-ikának déli 12 órájáig kell a látogatóknak Budapestre megérkezniük, mert a vásár visszavonhatatlanul május 6-án

LEGUJABB SPORT

Kemény küzdelem után győzött a magyar csapat a horvátok ellen

A két ország válogatott csapata csütörtökön délután Budapesten mérte össze erejét. A mérkőzés mindvégig rendkívül izgalmas és lendületes volt. A horvát együttes, amelyben tíz Gradjanszky-játékos szerepelt, hebizonyította jó hírét, mert szinte az utolsó percig kétségessé tudta tenni a magyar válogatott csapat győzelmét. A két ország válogatottja a következő összeállításban játszott: Magyarország: Csikós — Polgár, Pákozdy — Király, Sárosi III., Balogh — Kincses, Sárosi dr., Toldi, Dudás, Gyetvay. Horvátország: Glazer — Suprina, Brozovics — Jazbec, Jazbincsek, Kokotovics — Zimmermannsics, Wölfl, Lesznik, Janics, Matekálövics. Az első félidőben változatos játék alakult ki

és ennek során mindkét csapat megszerezhetette volna a vezetést, a védelmek azonban jól működtek. Szünet után a magyar fölény állandósul és a csatárok ott tanyáznak Glazer kapuja előtt, aki azonban oly nagyszerűen véd, hogy minden lövést fog. Sárosi dr., Toldi, Dudás lövéseit egymásután teszi ártalmatlanná. A mérkőzés alatt esett az eső és a második félidőben a magyar csapat szél ellen játszott. Végül Gyetvay—Dudás-összjátékból megszűletik a győztes magyar gól és pedig olyképen, hogy Dudás a Gyetvaytól kapott labdát ballábbal védhetetlenül belövi. 1:0. Sárosi dr.-t a horvát védők lerúgták, aki néhány percre ki is állott. A mérkőzés magyar fölényrel ért véget.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

Megalakult a Magyar Népközösség tagozata a severinmegyei Dumbrava községben

A szörény megyei Igazfalva községben megalakult a Magyar Népközösség új tagozata. A szövetkezeti helyiségben tartott közgyűlésen, amelyen a község magyarsága nagy számban jelent meg, a lugosi központot Soós Lajos református lelkész, a kulturális szakosztály elnöke és Kristóf József lugosi pénztáros képviselték. Bitay Zoltán igazfalvai református lelkész megnyitó szavai után Soós Lajos lelkész szavakban vázolta a Magyar Népközösség céljait, hangzott a magyarság összefogásának szükségességét, majd beszámolt a szörény megyei magyarság megbízottainak Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszternél annak lugosi látogatása alkalmával való kihallgatásáról. Végül búzított a jelenvöltek magyarságuk bátor megvallására és erősített, kitartó munkásságra. A több ízben tetszés-

nyilvánítással megszákított beszéd után egyhangúlag kimondták a Magyar Népközösség igazfalvai tagozatának megalakítását, mire Kristóf József ismertette a népközösségi szervezeti szabályzat főbb pontjait. Azután megválasztották az új tagozat vezetőségét, amely a következő: tiszteletbeli elnök Jámbor András telepes gazda, alelnökök Torma János és Péntes János, pénztáros Nagy István, ellenőrök Diriczi István és Monus Sándor, titkár K. Szabó István, választmányi tagok Nagy Károly, A. Szilágyi Sándor, Boros Imre, Mész Károly, Kozma András, Szűcs István, Öz Ferenc, Kristóf József, Király Ferenc, ifjabb Ször István, Benkő Antal és Vámos István. Jámbor András elnök köszönetet mondott a lugosi központnak az új tagozat létrehozása érdekében kifejtett fáradságért és a közgyűlést bezárta.

Színház, Művészet

A Thalia prózai együttesének bucsuelőadásai

Az ünnepek alatt sorozatos zsufolt házak hirdették a Thalia színtársulat előadásainak osztatlan sikerét és jelentettek egyben elismerést a nyújtott művészi élvezésért. A Thalia prózai együttesének vendégjátéka vasárnap estig tart és ezalatt is még két újdonságot mutat be a nagyszerű társulat. Az egyik szombaton este, a másik vasárnap este lesz. Szombaton este 9 órai kezdettel Mikszáth Kálmán: Mindenki lépik egyet című regényének színpadi változata kerül bemutatásra. Mikszáth Kálmán a magyar irodalomnak olyan nagysága, akiről az utókor egyre nagyobbra fog becsülni. Az ő regényei majdnem mind kivétel nélkül színpadra kíváncznak. Emberábrázoló művésze olyan eleven, párbeszédei olyan drámaiak, konfliktusai annyira egyetemes érvényűek, hogy a Mikszáth-regények dramatizálása a leghálásabb feladat. A Mindenki lépik egyet vígjáték változata szerencsés kézzel viszi színpadra ezt az elragadó regényt és a Thalia kitűnő szereposztásban hozza színre a darabot. Fényes Aliz alakítja Katicát, Tóth Elek a csizmadiamestert, Nagy István a képviselőt, Kovács György egy vigéct, de mellettük az együttes többi kitűnő tagja is hálás szerephez jut a darabban. A Mindenki lépik egyet csak egyetlen előadásban szombaton este szerepel a színház műsorán.

Vasárnap este Blaga Lucian: Gyermekkeresztesek című monumentális alkotása kerül bemutatásra. Ennek az előadásnak külön érdekessége, hogy Blaga

nagy művének szolgálatában a legkiválóbb erdélyi román zeneszerző, Dragoi Sabin és a legelső román festőművész, Tassy Demian is közreműködnek. A darab zenéje és a díszletek önmagukban is remek alkotások. A Thalia is legjobb erőit állította sorompóba a siker érdekében. Kádár Imre igazgató rendezte a darabot, majdnem a teljes együttes szerepel és elmondható, hogy érdekesebb színpadi produkcióval regén díszekedhetett a színház. A darabot Makrai László és Kiss Jenő fordították. A Gyermekkeresztesek előadása lesz egyben a drámai társulat bucsuelőadása is.

A THALIA DRÁMAI TÁRSULATÁNAK BUCSUELŐADÁSAI:

- Május 3. pénteken este fél 9 órakor: Földindulás. (A temesvári Magyar Népközösség előadása.)
Május 4. szombaton délután 5 órakor: Szülők lázadása. (Olcsó helyárakkal.)
Május 4. szombaton este 9 órakor: Mindenki lépik egyet. (Vigjátékújdonság, Mikszáth Kálmán regénye után.)
Május 5. vasárnap délután 3 órakor: Fruska (Barry Connors és Zagon István vígjátéka, olcsó helyárakkal.)
Május 5. vasárnap délután 6 órakor: Fenség fizetek!
Május 5. vasárnap este 9 órakor: Gyermekkeresztesek. (A prózai együttes legnagyobb produkciója és bucsuelőadása.)

SPORTSEMÉNYEK

A Ripensia vereséget szenvedett az ifjusági válogatottól

Ij. válogatott—Ripensia 5:4 (0:1)

A Ripensia kedden délután Temesvár ifjusági válogatottjával mérte össze erejét. A fiatalok nagyszerű játékkal vereséget mértek a volt bajnokcsapatra. Az első gólt Haas szerezte meg. Az első félidőben több gól nem is esett, szünet után azonban a 12. percben Zsifkovits kiegyenlített. Két perc múlva Dobay újból a Ripensianak szerezte meg a veze-

tést, ezt ismét Zsifkovits egyenlítette ki. A változatosság kedvéért az ifjusági csapat Kovács révén megszerezte a vezetést, de ezt Dobaynak sikerült kiegyenlítenie. Az ifjusági csapat most erőteljesen támad és Kovács, valamint Mioc góljaival már 5:3 arányban vezetett. A mérkőzés vége felé Haas szépített az eredményen.

Sporthírek mindenfelől

Timisoarai kerületi bajnoki mérkőzések: Banatul—Kadima 2:0, Fratelia—Progresul 3:1, CFR—Rapid 3:2, Vulturii—Patria 2:1.

Május 12-én Déli és Nyugati Liga mérkőzés Bucurestiben. Május 12-re tervezték a Románia A)—Románia B) mérkőzést, amely azonban elmarad. Helyette újból megrendezik a Déli Liga—Nyugati Liga

válogatott mérkőzést, amely legutóbb döntetlenül végződött. Ez annál is inkább lehetséges, mert a nemzeti bajnoki fordulót erről a napról május 10-re tették át.

Május 26-án játsszák le a Román Kupa döntőjét. A Venus—Rapid FC Román Kupa döntőmérkőzést a szövetség határozata értelmében május 26-án újra játsszák. Ezen a napon egyébként a két csapatnak bajnoki mérkőzést kellene játszania, ami a kupamérkőzés miatt valószínűleg halasztást szenved.

KÖNYVEK

— Marjorie Rawlings: Penny paradicsoma. A floridai örökzöld őserdőben meglepészik „Penny”, az érzékeny lelkű, de szívós és bátor emberke a feleségével. Az emberke kíméletlensége elől húzódik az ősvadon magányába. Itt születik a kisfia Jody, hazához egy őzikét, az anyáéét apja lőtte le. Az őz elpusztítja vetésüket; a fiúnak magának kell kedvencét megölnie. Meghasonlik az övéivel, akiket felelőssé tesz a létfenntartás kegyetlen törvényéért. Elbujdosik hazulról. Azonban most a teljes egydültségben megérti, hogy mit jelent a kis családi közösség, amelyet elhagyott. Visszatér a szüleihez: Most már férfi, aki érzi a felelősséget övéért és önmagáért. Megtanulta, hogy az életben mindig egyedül vagyunk, ezen nem változtathatunk, ennek a terhét viselnünk és vállalnunk kell. Marjorie Rawlings: Penny paradicsoma Pantheon kiadásban, szép kiállításban 404 oldal fűzve 158 lei, kötve 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— Ligeti Lajos: Az ismeretlen Belső-Azsia az a roppant hegységek falával védett, alig járható sívatagokkal megszagott terület, amelyről évszázadokon át hoztak titokzatos híreket utazók, kalmárok, szerzetesek, tudósok, de mélyebb titkai a nyugati emberiség előtt alig egy fél évszázad óta tárulnak fel. Tarka népcsoportok, ősrégi kulturák gyűjtőmedencéje Belső-Azsia s történelmi rengések idején nagy népvándorlások elindította. Innen indultak el azok a népek, és törzsek is, amelyekkel a pogány magyarság őshazájában érintkezésbe került, a melyekkel együtt élt vagy élet-halálharcot vívott. Ezért a magyar olvasó számára kétszeresen érdekes az az új kép, amelyet Ligeti Lajos könyvében találunk, hiszen megadja kulcsát annak az ázsiai műveltségnek, melyet népünk még a honfoglalás után is, egészen a kereszténység felvételéig megőrzött. Gazdag és érdekes könyvet vesz itt kezébe az olvasó, aki a világ és a mult titkaira kíváncsi és különös nagy lelki élvezete lesz annak az olvasónak, aki a magyar előidők homályában, népünk ködbevesző multjában keres tájékozódást. Ligeti Lajos: Az ismeretlen Belső-Azsia Athenaeum kiadásban 359 lap egész vászonkötésben számos eredeti fényképpel kötve 215 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál, Cluj.

— Thomas Mann: Lotte Weimarban. Hogy milyen műfajhoz tartozik Thomas Mann új Goethe-könyve, nehéz volna eldönteni. De talán nem is fontos. Ebben a hatalmas irodalmi műben az öregkorát élő költő és nagy szerelme, a Lotte néven az irodalomtörténetbe bevonult Charlotte Buff kései találkozása az a szilárd mag, ami köré Thomas Mann a világhírű író, a goethei világot, a weimari Pantheont újból felépíti és az egész goethei termékenyítő eszmekört nagyszerű filmként a mai világ olvasóközönsége elé vetíti. A magasabbrendű ideálokért lelkesedő emberiség csodálattal olvassa Thomas Mann messzevilágító gyönyörű regényét. Lotte és Goethe két öreg szerelmes megbató találkozásából Pönnix-mádként látja új életre kelni a humanizmus elpusztíthatatlan örök gondolatát. Thomas Mann: Lotte Weimarban Rózsavölgyi kiadásban, szép kiállításban és díszkötésben 264 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

(—) 1940. farsangi emlékek címen a Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedés kiadásában zenei album jelent meg, mely az idej legsikeresebb táncok, filmek és operettek slágereit tartalmazza. Hogy mit és mire táncolnak 1940-ben, azt mind megtalálják ebben az albumban a táncolni és szórakozni vágyók. Megtaláljuk ebben az albumban Mackeben—Fonó slow foxát, Chopin—Fonó Búcsúkeringőjét, a Handa-banda operett angol keringőjét, a Zimber-zombori szépasszony lambeth walkját, a Pusztai szerenád foxtrottját, a Fűszer és csemege slow foxát, a Garszonlakás kiadó tangóját, a Finom család tangóját, egy dalt A nőnek minden sikerül darabból, Tisztességes Anna keringője, a Bercsényi huszárok angol keringője, egy dal a Mámoros béli éj című filmből, továbbá számos keringő, tangó, csárdás és slow fox. Az album izléses ötszínű címlappal, spirál fűzéssel jelent meg.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

= KÖZGAZDASÁG =

A Kereskedelmi Testületek Szövetségének közlése az új törvényekkel és rendeletekkel kapcsolatban

A temesi Kereskedelmi Testületek Szövetsége felhívja a cipőkereskedők figyelmét a Monitorul Oficial április 26-án megjelent 99. számában közzétett ama rendeletre, melyben a cipők és általában a lábbeliek árát általános szabályozásnak veti alá. A rendeletben felsorolt nagygyárak kötelesek árjegyzékeiket a nemzetgazdasági minisztérium által jóváhagyatni és eladóhelyeiken kifüggeszteni. A többi vállalat, amely szeriában gyártott árukat állít elő, a rendelethez csatolt kimutatásban feltüntetett árakat köteles respektálni. A rendelésre készült cipők és lábbeliek árát másik kimutatás állapítja meg.

Fontos intézkedés a törvényben, hogy luxuscipőkre és lábbeliekre külön intézkedéseket tartalmaz. Eszerint minden olyan kereskedőnek, aki luxuscipő árúításával foglalkozik, a nemzetvédelmi minisztériumtól engedélyt (autorizatio) kell kérnie. Az ezen engedély elnyerésére szolgáló kérvény mintáját a Szövetség minden cipőkereskedőnek szakegyesülete útján bocsátja rendelkezésére.

A luxuscipőnél az eladási ár nem haladhatja meg az e hó március 4-én érvényben volt és annak idején bejelentett árakat. A luxuscipők árát a minisztérium, vagy a királyi helytartóság árlisták láttamozása útján fogja ellenőrizni. A luxuscipők eladására vonatkozó engedély, vagy láttamozott árlista hiánya esetén bármely luxus lábbeli rendelésre készült lábbelinek fog minősített és a rendelethez csatolt táblázat szerinti ár-megállapítás alá esik.

A Kereskedelmi Testületek Szövetsége értesíti továbbá a helytartóság területén működő összes kereskedőket, akik vas- és fémárúk eladásával foglalkoznak, hogy az április 1-én birtokukban volt és fogyasztási adóemelés alá eső árúkat bejelentésére kiszabott határidőt május 15-ig a nemzetgazdasági minisztérium meghos-

szabította. Ezen határidőn belül tehát nemcsak a kifejezetten vaskereskedéssel foglalkozó kereskedők, hanem mindazok, akik a törvény intézkedése alá tartozó vasárúkat forgalomba hoznak, április hó 1-én levő készletüket fogyasztási adó-különbözet kivételével céljából bejelenteni tartoznak.

Ugyanezen szakma tagjait arra is figyelmezteti a Szövetség, hogy a hivatalos lap április 26-iki 99. számában újabb rendelet jelent meg, amelyben a nemzetgazdasági minisztérium a mezőgazdasági kéziszerszámok: ásók, kapák, lapátok, ekék, boronák stb. árát maximálja. Az ármaximálás már 1940 április 20-án életbelépett.

A Kereskedelmi Testületek Szövetsége felhívja egyben a királyi helytartóság területén működő összes kereskedők és vendéglősök figyelmét a pénzügyminisztériumnak április hó 27-én kiadott és most megküldött közleményére, amelyben megállapítja, hogy értesülése szerint egyes kereskedők és vendéglősök nem alkalmazták a 2 százalékos nemzetvédelmi adó leróására szolgáló bélyegeket az 50 leien felüli eladások, illetve fogyasztások után. A minisztérium figyelmezteti az érdekelteket, hogy a legszigorúbb ellenőrzést fogja gyakorolni. A Kereskedelmi Testületek Szövetsége ezért újból és nyomatékosan felkéri az összes kereskedőket és érdekelteket, hogy a 2 százalékos adó beszedésére és leróására vonatkozó törvényes intézkedésekhez híven és lelkiismeretesen alkalmazkodjanak. A Szövetség meg van győződve, hogy a helytartóság területén működő kereskedők eddig is híven teljesítették a törvény előírásait és ha mégis újból felhívja tagjainak figyelmét a minisztérium közleményére, ezt azért teszi, hogy azokat a kisebb kereskedőket is figyelmeztesse, akik a törvény szigorú szankcióiról eddig még nem értesültek megfelelő formában.

A Letétpénztárhoz kell befizetni a pincérek óvadékait

Szabizottság dönti el, hogy az óvadék felvehető-e

A Monitorul Oficialban a pincérek által adott készpénz-biztosítékok kezelése tárgyában minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amely a következőképpen hangzik:

A pincérek készpénzbiztosítékait a munkaadók a Letétpénztárnál helyezik letétbe. A biztosítékok a munkásnak a szolgálatból való kilépése alkalmával azonnal vissza kell fizetni.

Amennyiben a felek között a letétbe helyezett óvadék tekintetében nézeteltérés merül fel, egy szabizottság fogja esetről-esetre eldönteni, vajjon vissza kell-e fizetnie az üzlettulajdonosnak az általa átvett biztosítékokat, vagy pedig visszatarthatja azt. Ebbe a bizottságba a munkaadók és alkalmazottak 2-2 megbizottat neveznek be, míg a bizottság elnöke a munkaügyi minisztérium egyik megbizottja.

Azok a vállalatok, amelyek több szakácsot alkalmaznak, kötelesek ezeknek hetekint 24 órai megszaktítás nélkül való pihenést biztosítani. Azok a vállalatok, amelyek egy szakácsot és egy kiségitőt alkalmaznak, ezeknek minden héten 24

órai pihenést kötelesek engedélyezni, két félnapra osztva, 14 órától (délután 2 óra) kezdve másnap reggelig.

Az éttermekben, bodegákban, bárókban, kávéházakban, stb. dolgozó, 18 évnél fiatalabb kiskorúak éjjeli pihenő ideje a kiskorúak és nők munkájának védelméről és a munkaidőről szóló törvény 9. szakasza intézkedéseinek megfelelően állapítandó meg, mely törvény megtiltja a 18 évnél fiatalabb fiúk munkáját este 10 óra után és elrendeli, hogy az éjjeli pihenés ideje legalább 11 óra hosszát kell, hogy tartson és feltétlenül magába kell foglalja az esti 10 órától reggel 6 óráig terjedő időt a 16 évnél fiatalabb fiúknál és az esti 10 órától reggel 5 óráig terjedő időt a 16 évnél idősebb fiúknál.

A pincérek kötelesek szmokinggal, frakkal, vagy fehér kabáttal rendelkezni. A munkaadók csak akkor követelhetnek a pincérektől egyéb egyenruhát, ha ennek előállítási költségeit viselik.

A mezőgazdasági adók behajtására vonatkozó végrehajtási rendelet

Egységesítették a mezőgazdasági egyenes adókat az adicónális adókkal.

A belügyminiszter szabályozta a mezőgazdasági adó kezelését

A Monitorul Oficialban részletes belügyminiszteri rendelet jelent meg, amely a mezőgazdasági adó alkalmazásának egyes kérdését szabályozza. A nagyfontosságú rendelet bevezető része a következőképpen hangzik:

Az új közigazgatási törvény 163-ik szakasza a mezőgazdasági adókból származó jövedelmet teljes egészében a helyi közigazgatási szerveknek: a tartományoknak és községeknek juttatja. Ugyanennek a törvénynek 164. szakasza

pedig úgy intézkedik, hogy az a hatáskör, amely az egyenesadó-törvény értelmében a pénzügyminisztériumot és alárendelt szerveit illette meg, a mezőgazdasági adót illetőleg ezentúl a belügyminisztériumra száll át.

Az egyenesadó-törvény 129. szakasza értelmében mindaddig, amíg ennek a törvénynek a végrehajtási utasítása el nem készül, a minisztérium által kiadott és a hivatalos lapban közzétett utasítások a végrehajtási utasítás hatálya-

val bírnak és ezt helyettesítik, már amennyiben nem mondanak ellent magának a törvénynek. A belügyminisztérium erre a törvényes intézkedésre hivatkozva, most elkészítette és közzétette a mezőgazdasági adó alkalmazására vonatkozó utasításait, amelyek tehát a végrehajtási utasítást pótolják.

Az új végrehajtási utasítás egybefoglalja mindazokat az intézkedéseket, amelyeket az egyenesadó-törvény, a szövetségi törvény, a mezőgazdaság támogatásáról szóló törvény és egyéb kivételes törvények a mezőgazdasági adó megállapítása terén tartalmazznak, felsorolva az engedélyezett adómentességek és adókedvezmények eseteit is.

Különösen nagy vívmánya az új végrehajtási utasításnak, hogy míg az egyenesadó-törvény a mezőgazdasági ingatlanok jövedelmére többféle adónemet állapít meg: állami, községi, megyei utadó, mezőgazdasági kamarai illeték stb., addig a végrehajtási utasítás mindezeket az adókat és pótdadókat egybe foglalva tartalmazza.

— **Üzleti könyvek felülbélyegzése.** Április elsején életbelépett adótörvények többek között a bélyegilletéket is emelték, még pedig 20 százalékkal. Ennek az intézkedésnek a következtében emelkedik az a bélyegilleték is, amelyet az üzleti könyvek minden egyes lapja után le kell fizetni. Mint ismeretes, ez az illeték eddig 5 lei volt laponként, a 20 százalékos emelés következtében a jövőben 6 lei lesz. A pénzügyminisztérium most rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy a 6 leies illetéket nemcsak az új üzleti könyvek láttamozásakor kell befizetni, hanem a régi könyvek esetében is, még pedig a következőképpen: az egy lei többlet minden olyan lap után esedékes, amelyre 1940 április elsejétől bejegyzéseket eszközöltek és természetesen le kell róni az egy leies többletet az üres lapok után is. Minden egyes üzleti könyv esetében külön kérvényt kell beadni a pénzügyigazgatóság bélyegosztályához és a kérvényekben külön kell feltüntetni, hogy hány lapon eszközöltek bejegyzéseket április elseje óta és hány üres lap van még a könyvben.

— **A Margina leparóló megvásárolta egy Lugoj melletti telepes község uborkatermését.** A szörénymegyei Margina leparóló, amely már régebbi idő óta foglalkozik uborkának borecetben való eltevésével, évek óta folytatott kísérleteket a különböző erdélyi és bánági uborkafajoknak az eltevésre legalkalmasabb módszereiről. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy e téren a bodói uborka a legkiválóbb úgy időállás, mint íz tekintetében. Eppen ezért a Margina az idén Bodófalva telepeseivel kötött szerződést az uborkaszállításra, vagonként 40.000 leies átvételi árban.

— **A részvénybejelentések határidejének meghosszabbítása.** Az egyenesadó módosítása alkalmával a 17. szakaszhoz új bekezdés került a bemutatásra szóló részvények illelkezéséről. Evégett a részvénytársaságoknak április 30-ig a részvényekről vallomást kellett beadni. Ezt a határidőt újabb rendelettel május 25-ig meghosszabbította a pénzügyminiszter.

— **Gyapot és kávé jött az országba.** A Törökországgal kötött különleges megállapodás alapján lekötött ötmillió kg. gyapotból eddig 3 millió 200.000 kg. érkezett az országba. A többi 1.800.000 kg. is úton van már. A török kormány hajlandónak mutatkozik további szállítmányokra egyezményt kötni. Románia a gyapotért petroleumtermékeket szállít Törökországba. A constantai kikötőbe érkezett 300.000 kg. gyapotfonal Olaszországból. Az árú a kormány a falusi lakosságnak juttatja. Braziliából úton van és a napokban Constantába érkezik 20.000 kg. kávé. A szállítmány a legjobb minőségű „Santos” és „Rio” márkájú kávét tartalmazza. Szintén a napokban fut be a constantai kikötőbe 20.000 kg. tea Angliából.

(=) **A banati gabonaárak.** A temesvári piacon az üzleti forgalom gyenge és a gabonaárak a következők: Búza 680 lei, tengeri 545 lei, zab 580 lei, tökmag 1400 lei, napraforgómag 850 lei. Az árak általában lemorzsolódnak.

Mozi

MŰSOR:

Pénteken, május 3-án:

COLLO: A csapda (francia film)
CAPITOL: Renate a kvartettben (német film)
SCALA: A noiredamei toronyőr (angol film)
CORSO: Az egyedüli farbas (angol film)

Május elseje a Munka és Jókedv jegyében telt el

Május elsején első ízben lengtek a középületeken és nagyvállalatok székházain a nemzeti zászlók mellett a Munka és Jókedv címeres lobogói. A munkának ezt a törvénybe iktatott ünnepe Temevár munkássága is nagy lelkesedéssel ülte meg a Munka és Jókedv jegyében. A sörgyári vendéglő nagytermében már kora reggel gyülekeztek a különböző szakmák munkásai és az egyes céhek testületileg vonultak fel. Garboveanu Simion, a fémmunkások céhének elnöke széles vonalú beszédben emlékezett meg Carol király Öfelségének építő és teremtő munkájáról, amelyben az egész ország munkássága öröme részt vesz. A munkásság mindenkor jókedvvel végzi munkáját és azért örömmel fogadta a Munka és Jókedv szervezet megalakulását és annak irányelveit teljes mértékben a magáénak vallja. Köszönetet mondott a kormánynak a munka május elsejei ünnepének törvénybe iktatásáért. Utána Berényi Lajos, a magántisztviselők céhének titkára, magyar nyelven méltatta a nap jelentőségét és hangoztatta a munka magas tisztóságát és nemzetet erősítő voltát. A gyűlésből hódoló táviratot küldtek Carol király Öfelségének.

A munkásság azután díszmenetben, zászlók alatt és zeneszóval a gyárvárosi görög keleti román székesegyházba vonult. Ugyanakkor jelent meg ott Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Dragalina Corneliu tábornok-hadosztályparancsnok, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőtitkár, Tieran Emil dr. alpolgármester és számos más előkelőség. A székesegyházban Tiucra Patricia dr. főesperes nagy papi segítséggel hálaadó istentiszteletet tartott. Az istentisztelet alatt Ioanovici Gheorghe iskolaigazgató-karnagy vezényletével közreműködött a Speranta énekkar. A többi felekezet templomaiban szintén volt hálaadó istentisztelet.

A hűvös időre való tekintettel az istentisztelet után a munkásság nem vonult ki a Vadász-erdőbe, hanem visszatért a sörgyári nagyterembe, ahol a Speranta énekkar hangversenyt rendezett. Délután a Turul-cipőgyári munkásainak kultúregyesülete válogatott műsorral szórakoztatta a munkásságot. Este hét órakor a város összes mozgósínházaiiban a munkásság részére mérsékelt beléptidj mellett előadások voltak.

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnyomás tilos.

Ilyenkor, mikor a naptáron vörösbé fordulnak a számok, ilyenkor látom csak, hogy emberek között vagyok. Az ünnepek előtti sürgés-forgás, amely annyira egyforma az egész világon, itt sem hiányzik. Napokkal előbb egyébről sem beszélnek, mint a Letlős pihenőről, ki ezt, — ki pedig amazt fog csinálni, amire már hetek, néha hónapok óta készült. Egyik-másik egyetlen karácsonyi öröme az alvás lesz, nyugtalan éjszakák lidérenyomásos álmái után, egyetlen hosszú álomtalán éjszaka.

Tudod, én is gondoltam arra, hogy átalszom a délutánt, az estét és az éjszakát, de másként kellett lennie. Ma este szolgálatban leszek, legfiatalabb vagyok valamennyiünk között. Talán jobb is így, hiányoznék ez a nap az életéből, amikor ezen az ünnepen lélekben közelebb vagyok az otthonhoz. — Hozzád. Olyanok vagyunk, mint a gyerekek, minduntalan eltörök a mécses, nem tudni miért. Miért, hogy ilyenkor jobban fáj minden, fájnak olyan emlékek, érzések is, amelyek máskor eszembe sem jutnak. De minek kínzom magam? Ugyis szorongat valami egész délután, nem tudom, minek hívják, nem tudok nevet adni neki, nem is akarok... Hiszen nem tudom, honvágy-e — vagy pedig az Utánad való vágyakozás? Azt írtam, ilyenkor minden jobban fáj, pedig nem fáj semmi, semmi. Mégis úgy érzem, mintha lebunkóztak volna, nem fájdalom, csak valami tompa kábulat, nincs rá orvosság, csak otthon kellemes lennem, most, ma este... elmúlna minden, mintha varázsszállal itattak volna velem.

A kollégáknak — úgy látszik — kevesebb a gondjuk. Sűrűn tekintgetnek a konyha felé, ahonnan ünnepi vacsorák ismeretlen illata terjeng. Nekik az is ünnep, ha megtölthetik örökké éhes gyomrukat. Fehér gyapju-trikók villannak a sötétben, matracok alatt vasalt nadrágok emlékeztetnek az ünnepre, kétszeres boradag csordul a palackokba, talán, hogy a mámor súlyosabb legyen, mint ennek a napnak ezer irtózatosságnál is nehéz gondolata.

Alig hat óra még, fekete uszályt húz a hajó

Rádió

PÉNTEK, MAJUS 3.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezzel. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió zenekara hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Angol kamarazene hanglemezzel. 19.35: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.45: Előadás. 20.05: Parsifal. Dalmú három felvonásban. 21.40: Rádió ujság, sporthírek. 22.55: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: A nő és a nőorvos. Előadás. 11.45: Felolvasás. 12.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15: Melles Béla zenekar. 15.30: Hírek. 16.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjárás. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Jazzhármas. 19: Spotteredmények. 19.10: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Citeraszámok. 20.40: Az igazi Villon. Előadás. 21.20: A Zeneművészeti Főiskola Segítő Egyesületének hangversenye. 22.40: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Jazzdalok és táncszámok.

Budapest II. 14: Melles Béla zenekar. 19.45: Gyorsírtanfolyam. 20.45: Citeraszámok. 21: Hírek. 21.25: Előadás. 21.45: Cigányzene. 22.45: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, MAJUS 4.

Bucuresti. Radio Bucuresti és Radio Romania. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Bajkál mandolin zenekar hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: Jazz számok. 15: Rádióhírek. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Énekari hangverseny hanglemezzel. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Énekhangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Előadás. 21.15: Tánczene. 22.10: Rádió ujság. 22.30:

maga mögött, fekete lepel borul reánk és a fel-felszakadó ködön át ideoagyognak néha a csillagok. Nézz az égbe... legalább a szemeink sugara találkozik valahol a Mindenségben.

Most bontottam csak fel a hazuról érkezett levelet. Volt benne levél Tóled is. Azt írtad rá „huzsonnegyediken este bontsd fel.”

Mikor megláttam telefuttott könnyel a szemem, hogy gondoltál rám. Már bontogatom róla az aranyzsinórt.

A hajón olyan csend van, hogy hallom a szívem dobogását. Hallom a hídon az őrséges tiszt lépteit, a néha forduló kormánykerék ropogását és a lapátok csörrenését lent a kazánok előtt.

Tágul a kabinom, falai beleolvadnak a semmibe, a vas szétmállik, azt ajtó eltűnt, hűvös decemberi szél csáppja meg az arcomat... az ezer-mérföldnek fojtogató távolsága nincs többé — pedig csak a zsinór hullott le a leveleldről, zizegve nyit a boríték. Mintha messziről, nagyon messziről gyermekéveim csilingelő esengetyűjét hallanám, csillagszórótól terhes, díszektől roskadozó karácsonyfám villanának felém... Nézem a leveled... nézem... Apró kis fénygölyv van benne, könyöklő angyal a csúcán, csillogó selyemhaj. Pici kis gyertya kettő rajta... kisujjni pálcikán zászlócska rojtosszerű papírban, ezüstbe csavarva egyetlen szem szalón-cukor... Tetőnkig érő karácsonyfám, millió szikrát szóró görögtűz-csoda... tizenhét év habbinyi ajándékai... — ez a csöpp kis ég, a Te fádnak ez a golyacsúkjája túlnőtt valamennyin.

Hogyan köszönjem meg?

Ha itt lehetnél, mekkora hálával csókolnám meg a kezét! Amikor otthon díszítettél ezt az ágat, ugy-e, nem tudtad, mekkora szeretettel fogom majd a kezembe venni. Ideszúrtam az asztal egyik hasadékaiba, eloltottam a villanyt, csak az egyik gyertya hunyorgó fénye világítja meg kabinom. A másik gyertya a Tiéd. — Azt írod — ne gyujtsam meg... ha a fejsz elégett, az ajsó, a Tiéd, magától fog meggyulladni, Te fogod meggyujtani, ha már itt nem lehetsz.

Ég a gyertyám, a könyöklő angyal mintha mosolyogna rám... a vasfalakon át messziről idehallik egy gramofon... „Stille Nacht, heilige Nacht”... most... most van karácsony este.

Eddig még csak hitegettem magam valahogyan; a nappal józan világításában ez a nap is olyannak

Régi táncok hanglemezzel. 23: Könnyű zene. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mít nézzünk meg? Előadás. 12.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13: Időjárás. 13.10: Várkonyi István magyar nótákat énekel. 13.40: Hírek. 14.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15.00: Filmdalok hanglemezzel. 15.30: Hírek. 16.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.15: Ruszin muzsika. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió szalonzene. 19.20: Előadás. 19.40: II. számú regőscsoport műsora. 20.15: Hírek. 20.25: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.05: Elbeszélés. 21.25: Magyar művészek az árvízkarosultakért. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 14.30: Hanglemek. 18.45: Missziós üzenetek. 19.15: Gordonkahangverseny. 19.45: Mezőgazdasági féltóra. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.55: Előadás. 22.15: Hanglemek.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

Szerkesztői üzenetek

A. St. Sannicolaul-mare 1297. A közölt cikk még nem is törvényjavaslat. Mindössze az egyik képviselő javaslata, amelyet legközelebb tárgyal a kamara bizottsága és a teljes ülés esetleg majd csak összel. Egyelőre még a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya sem tudja megmondani, hogy ön milyen osztályba kerülne.

2198 számú előfizető. Az 1. és 2. kérdésre — sajnos — nem tudunk felelni. A divatlapok háztartási rovata állandóan tárgyalja az ilyen kérdéseket és egy kis lapozás után több receptet is talál, amelyeket tetszés szerint kipróbálhat. 3. Ha a ház Temevár város területén levő földjén épült, kérheti az adómentességet, de ha az vidéken van, nem.

látszott, mint a többi... de most hangok támadnak künn a fedélzeten, boldog ünnepeket kívánnak egymásnak az emberek, kezet szorítanak olyanok, akik hónapokig mogorván mentek el egymás mellett... barátok ölelkeznek, poharak csendülnek és szól a gramofon... hallod-e a muzsikát?

Négy-ötféle nyelven beszélnek odakünn, mégis mind megérti egymást, a megbékélés, a szeretet nem ismer fajokat, nyelveket, a lélek, ha lélekkel akar találkozni, nem ismer akadályt... ez világos ma este engem is. Hiszen találkozunk azért!

A harangok még szólnak — hét óra van... a hirtelen támadt jókedvnek vége már, magányosan gunyaszto emberek, amerre nézek... a bánattal, nehéz gondolatokkal jobb egyedül lenni. Elhallgatott a gramofon is... régi eltűnt évek fülbemászó karácsonyi melódiája.

Korom-sötét, halott a fedélzet, csak a kis kerek ablakokon szűrődött ki kevéske világosság. Amerre beérek lehajtott fejek... fényképek az asztalon, a borostüvegek még érintetlenek, még nem kell a mámor, még nem fáj eléggé a sok felgyülemlett keserűség — a tengerészélet ezer, előttetek ismeretlen fájdalma.

Vissza a kabinomba, pedig úgy érzem oda kellemes mennem és beszélnem velük — de magamról tudom — csak annál jobban fájna minden...

Ég a gyertyám, aprókat lobbanva, mintha fényjeleket adna sötétbe borult kabinomban. Titokzatos jelek lehetnek, nem tudom olvasni őket, pedig a Te üzeneted lesz az.

A következő harangszó nyolccórás, az már engem hív a kormánykerék mellé. Majd nézek bele a semmibe... a sok-sok feketeségből előbukkan-e a Te szőke hajad, a Te ragyogó két szemed — jössze majd velem szemben, titokzatos fehér álomhajón... kitért karokkal?

Utolsókat lobban a gyertyám, lefelé konyuló szálán mind kisebb lesz a lángocská, az alsó gyertya vége lassan izzani kezd... aprókat serceg... én meg nézem, tágul szemmel, csordultig telt szívvel, mint ugrik át egy szikra a Te gyertyádra, mint lobban az lángra és kezd el égni... magányos karácsonyom egyetlen öröme... a Te karácsonyfádon a magadgyujtotta gyertya.

[[Folytatjuk]]

Narvikban nyolcezer német katona a végsőkig kitart

Londonból jelentik: A Reuter-iroda svédországi tudósítója jelenti: Egy 127 főből álló angol kereskedelmi tengerész-csoportnak sikerült Narvikból Svédországba eljutni. Ötven kilométeres utat tettek meg és mindenütt sikerült elkerülniök a német őrszemeket. Elmondották, hogy

Narvikban nyolcezer kitűnően felfegyverezett német katona van,

akik elhatározták, hogy mindaddig harcolnak, amíg lőszerük és élelmiszerük ki nem fogy.

A narviki kikötő hasznavehetetlenné vált a brit hadihajók által okozott rongálások következtében. Itt hét német kereskedelmi hajót süllyesztettek el, amelyek túlnyomó része munióciót szállított.

Halálraítélt olasz kémek

Lilleből jelentik: Ferrera, Giacomini és Piccione Vincenzo nevű egyéneket kémkedés miatt halálra ítélték.

Egy milliós tüzkár az égő cigaretta miatt

Hatalmas tűz pusztított a temesmegyei Főya községben. Az esti órákban, amikor a falu lakosságának jórésze már nyugovóra tért, a félrevert harangok kísérteties zúgása jelezte, hogy tűz ütött ki a községben. Vasile jó módú gazda birtokának belső udvarán támadt a tűz, ahol egy nagyobb gabonaraktár és istállóépület állottak. A lángok olyan gyorsan terjedtek, hogy a falubeli tűzoltók a szomszédos községek tűzoltóival együtt csupán a tűz lokalizálására törekedhettek, a két égő gazdasági épület megmentéséről azonban szó sem lehetett. A raktár a benne felhalmozott gabonával és értékes gazdasági felszerelésekkel, valamint az istálló 22 lóval és 15 fejőstehénnel együtt odaveszett. A kár megközelíti az egy millió leit. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet a gazda öreg éjjeli öre, Badiu Simion okozta, aki égő cigarettával lefeküdt a gabonaraktárban pihenni, közben elaludt és a cigarettától tüzet fogott a földön heverő szalma. A vigyázatlan éjjeli őrt letartóztatták.

Nagy gyorsasággal üritették ki Dombast az angolok

Londonból jelentik: Nansos környékén a helyzet változatlan — állapítja meg az angol jelentés, — az utolsó 48 órában csupán csak járőr tevékenység volt.

A norvég csapatokat, amelyeket Narvik környékén összpontosítottak, Fleischer generális vezeti. Ez a tökéletesen felszerelt norvég hadtest, amelyet

még hónapokkal ezelőtt vontak össze ezen a környéken, az orosz—finn háború ideje óta áll itt fegyverben.

A DNB jelentése szerint a német csapatok támadásai feltartóztathatatlanok, Dombas keleti vidékét az angol csapatok a legnagyobb gyorsasággal kiürítették.

A gazdasági zárlat a mostani háboruban

Lloyd George legutóbb nagy feltűnést keltett cikkben foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy miként kezelhető el a háború befejezése. Véleménye szerint sem a gazdasági blokád sem a fegyveres összecsapás nem hozhatja meg a döntést. A cikkben, amelyet legutóbbi számunkban mi is közöltünk, arra a következtetésre jut, hogy a béke ideje akkor következik el, ha a népek maguk is belátják a harc kilátástalanságát és vezetőiket kényszerítik, hogy békét kössenek. A cikkkel kapcsolatban nem érdektelen az itt közölt térkép, amely szemléltetően mutatja a hadviselők mai helyzetét. Míg az elmúlt világháborúban Németországot és általában a központi hatalmakat teljesen körülzárták az ellenfelek vasgyűrűje, addig ma Nyugat felől csak az angol-francia front áll a harmadik birodalommal szemben. Olaszország felé nyitva áll az út, a fasiszta nemzet nemcsak szállítója, hanem szövetségese is a német birodalomnak, amely szoros gazdasági kap-

csolatokat tart fenn úgy Oroszországgal, mint a balkáni államokkal is. A nagy birkózás folyik és ebben a harcban Németország helyzete kétségtelenül sokkal előnyösebb, mint volt a világháborúban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul

ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy lei, legkisebb apróhirdetés tíz lei, más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Piata March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Bejárónő félnapra azonnal felvétetik IV., Ion Bratianu ucca 29. III. 14. 955

Takarítónő, bejárónő félnapra azonnal felvétetik. III., Bulev. Carol 27. Keller. 943

Lakas

Déli fekvésű modern, 5 szobás lakás II. emelet, május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Négyszobás modern lakások és irodahelyiségek Belváros központjában azonnalra kiadók. Str. 24 Februarie (volt Solderer) No. 6. 945

Kétszobás lakást augusztus 1-re keres egyedülálló nő I., vagy III. kerületben. Telefon: 11—65. 948

Alkalmazás

Bütor teljesen új, modern díófa hálószoba és egy használt díófa ebédlő olcsón eladó. II., Str. Dorobantilor 1. 942

Jókarban lévő gyermek sportkocsi eladó. König Str. Vadul Calugareni 18. 985

Prima kivitelű díóhálószoba és egy kombinált szekrény, teljesen új, eladó, Földi asztalosnál II., Str. S. Barnutiu 80. a 2-es villamos mentén. 944

Új családi ház eladó III., Ulpia Traian 99. kettőszoba, konyha, előszoba, éléskamra. Bővebbet: III., Str. Ion Vasii 4. Telefon: 20—22. 946

Autonlete

Csinos fiatal özvegyasszony, 155 lenc birtoka vezetéséhez nőtlen vezetőt keres. Felvilágosítást ad: Bizony Ferenc ügynökség, Temesvár IV., Văcărescu 11 szám. 931

Olcsón és jól közzörülök minden tárgyat. Jelszó: Olcsó és jó munka teljes garanciával, Hetzke István Timisoara IV., Bulev. Berthelot 10. 949

Publicațiune

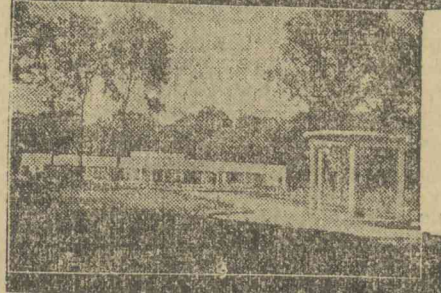
Se aduce la cunoștința consumatorilor, că Fabrica de ghiata comunală (telefon: 26—68) cu începere dela 1. Maiu distribue cea mai igienica ghiata artificiala.

Costul a unei portii — cca 6½ kg. pe zi — este 200 Lei lunar.

Abonamente se primesc in ficare zi de lucru, la biroul fabricii de ghiata comunală, Abatorul Comunal, telefon: 26—08.

Regia S. E. T.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív-, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.

Szezón: május 1-től október 15-ig